

**MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA
OLOMOUC**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Olomouc 2012

Jana Pavlíková

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav ekonomie

Jana Pavlíková

**Aplikace reformy účetnictví státu v nestátním zdravotnickém
zařízení na příkladu Zdravotnické záchranné služby
Olomouckého kraje, příspěvkové organizace**

Application of Accounting Reform in Non-governmental Medical
Facility on Example of Medical Emergency Service of the Olomouc
Region, Allowance Organization

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Ivana Valentová

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně. Použila jsem jen uvedené informační zdroje.

Olomouc 29. 06. 2012

.....
Jana Pavlíková

Chtěla bych poděkovat Ing. Ivaně Valentové za odborné konzultace, poskytnuté cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce. Současně děkuji vedení Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, příspěvkové organizace za umožnění studia, poskytnutí informací a jejich využití pro bakalářskou práci.

Moravská vysoká škola Olomouc
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Pavlíková**
Osobní číslo: **M09170**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika ve veřejném sektoru**
Název tématu: **Aplikace reformy účetnictví státu v nestátním zdravotnickém zařízení na příkladu Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, příspěvkové organizace**
Application of Accounting Reform in Non-governmental Medical Facility on Example of Medical Emergency Service of the Olomouc Region, Allowance Organization
Téma anglicky:
Zadávací katedra: **Ústav ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Vypracování metodiky a postupů účtování nestátního zdravotnického zařízení pro aplikaci reformy účetnictví státu na příkladu Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, příspěvkové organizace.

Osnova:

1. Úvod do problematiky
2. Stanovení cíle a metodiky práce
3. Teoretická část - legislativa účetnictví, teoretická východiska
4. Praktická část - popis organizace, zpracování případové studie, zpracování dat konkrétní účetní jednotky
5. Návrhy a doporučení, predikce dalšího vývoje
6. Zhodnocení výsledku práce
7. Závěr

Val

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.
2. SVOBODOVÁ, Jaroslava. Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2010. 2010. Olomouc: ANAG,2010.435 s.
ISBN 978-80-7263-594-8.
3. NOVÁKOVÁ, Štěpánka . Účetnictví příspěvkových organizací od 1.1.2010 : sbírka souvztažností s výkladem. 1.vydání. Praha : INTES, 2010. 180 s.
ISBN P03010.
4. MADEROVÁ - VOLTNEROVÁ, Karla; TĚGL, Petr. Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC 2011. 2.vydání. Olomouc : ANAG, 2011. 160 s.
ISBN A2768.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivana VALENTOVÁ**
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce: **21. dubna 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **29. června 2012**

Podpis studenta: *Tráčil* Datum: *6.6.2012*

Podpis vedoucího práce: *va* Datum: *6.6.2012*

Eva Grublová
Doc. RNDr. Eva GRUBLOVÁ, CSc.
rektorka

va
Ing. Ivana VALENTOVÁ
manažer ústavu

V Olomouci dne 6. června 2012

OBSAH

Úvod do problematiky.....	9
1 Organizace v oblasti zdravotnictví a specifikace vybraných účetních jednotek	10
1.1 Subjekty v oblasti zdravotnictví	10
1.2 Struktura zdravotnických zařízení dle zřizovatele	12
1.2.1 Státní zdravotnická zařízení.....	12
1.2.2 Nestátní zdravotnická zařízení	13
1.3 Vybrané účetní jednotky	14
1.3.1 Organizační složky státu.....	15
1.3.2 Územní samosprávné celky	15
1.3.3 Příspěvkové organizace	16
1.3.4 Zdravotní pojišťovny.....	18
2 Popis organizace Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace	20
2.1 Základní údaje o organizaci ZZS OK	20
2.1.1 Statutární orgán ZZS OK a hierarchie řízení	21
2.1.2 Předmět činnosti organizace	22
2.1.3 Právní předpisy vztahující se k předmětu činnosti organizace	23
2.1.4 Organizační struktura ZZS OK	24
2.2 Specifikace ZZS OK v rámci členění organizací	24
2.3 Ekonomika organizace ZZS OK.....	26
2.3.1 Principy ekonomického řízení ZZS OK	26
2.3.2 Základní ekonomické ukazatele ZZS OK	27
2.3.3 Ekonomický informační systém ZZS OK	30
2.4 Účetnictví ZZS OK dle účetní reformy.....	31
2.4.1 Rozsah vedení účetnictví ZZS OK	32
2.4.2 Účetní knihy v ZZS OK	32
2.4.3 Účtový rozvrh ZZS OK	33
2.4.4 Účetní členění ZZS OK	33

3	Reforma účetnictví státu a legislativa pro vybrané účetní jednotky v návaznosti na účetní reformu	35
3.1	Reforma účetnictví státu k 1. 1. 2010	35
3.1.1	Základní principy reformy účetnictví státu	37
3.1.2	Podstata a cíl reformy účetnictví státu	38
3.1.3	Rozfázování účetní reformy v letech 2010 – 2013	39
3.1.4	Integrovaný informační systém Státní pokladny (IISP)	41
3.1.5	Způsob předávání účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS)	43
3.2	Legislativa pro vybrané účetní jednotky (VÚJ) v návaznosti na účetní reformu	47
3.2.1	Právní předpisy vztahující se k účetnictví VÚJ	47
3.2.2	Právní předpisy pro vybrané účetní jednotky (VÚJ) vztahující se na hospodaření a nakládání s majetkem	49
3.2.3	Právní předpisy vztahující se na finanční kontrolu ve VÚJ	50
3.2.4	Právní předpisy vztahující se na výkaznictví VÚJ	51
3.2.5	Právní předpisy vztahující se na zveřejnění účetní závěrky	52
4	Vybrané problematické okruhy účetní reformy v ZZS OK a vliv účetní reformy na nesrovnalosti v účetnictví	54
4.1	Vybrané problematické okruhy účetnictví ZZS OK	55
4.1.1	Problematika účtování dlouhodobého majetku	56
4.1.2	Problematika účtování pohledávek, opravných položek a rezerv	57
4.1.3	Problematika účtování jmění účetní jednotky, transferů a fondů	58
4.1.4	Problematika účtování na podrozvahových účtech	61
4.2	Vliv účetní reformy na nesrovnalosti v účetnictví ZZS OK	62
4.2.1	Nesrovnalosti v účtování podrozvahového majetku	62
4.2.2	Nesrovnalosti v účtování nároku na transfery	63
5	Problematické aspekty výkaznictví účetnictví státu a metodika výkaznictví účetní reformy v ZZS OK	64
5.1	Problematické aspekty výkaznictví účetnictví státu	64
5.1.1	Výkazy účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu	64

5.1.2	Výkazy účetní závěrky v plném rozsahu	66
5.2	Metodika výkaznictví v ZZS OK dle účetní reformy.....	68
5.2.1	Metodika zpracování výkazů v ekonomickém SW.....	68
5.2.2	Předávání výkazů Olomouckému kraji.....	69
5.2.3	Předávání výkazů do Státní pokladny (CSÚIS)	69
6	Návrhy účetní metodiky v ZZS OK dle účetní reformy	
	a doporučení postupů účtování dle metodiky zřizovatele.....	70
6.1	Návrh účetní metodiky v ZZS OK dle účetní reformy	70
6.1.1	Návrh převodového můstku ZZS OK mezi účtovými osnovami k datu 1. 1. 2010.....	70
6.1.2	Návrh diferenčních postupů účtování v návaznosti na specifická systémová řešení ekonomického SW.....	71
6.1.3	Změna nastavení automatizovaně zpracovávaných účetních agend v ekonomickém informačním SW.....	73
6.2	Doporučení postupů účtování v návaznosti na metodiku zřizovatele	73
6.2.1	Doporučení účtování neinvestičních příspěvků od zřizovatele.....	74
6.2.2	Doporučení účtování investičních příspěvků od zřizovatele	75
7	Současný vývoj a predikce dalšího vývoje reformy účetnictví	
	ve vybraných účetních jednotkách	76
7.1	Změny v souvislosti s postupným zaváděním jednotlivých etap účetní reformy do roku 2014.....	76
7.2	Změny v oblasti daně z přidané hodnoty.....	78
	Závěr.....	79
	Anotace.....	82
	Literatura a prameny.....	84
	Seznam zkratk.....	87
	Seznam obrázků.....	90
	Seznam tabulek.....	91
	Seznam příloh.....	92
	Přílohy	93

ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Bakalářská práce se zabývá aktuální problematikou, a to aplikací reformy účetnictví státu v nestátním zdravotnickém zařízení. V roli nestátního zařízení je zde představena příspěvková organizace Olomouckého kraje. Uvedené téma jsem si zvolila pro svou bakalářskou práci z důvodu své dlouholeté účetní praxe ve zdravotnické příspěvkové organizaci. Z pozice vedoucího pracovníka ekonomického oddělení a současně funkce hlavní účetní se od prvopočátku účetní reformy podílím spolu s vedením organizace, s ostatními spolupracovníky i externími konzultanty na aplikaci reformy v dané účetní jednotce. Metodicky řídím zavádění jednotlivých fází účetní reformy do ekonomického informačního systému.

Cílem této bakalářské práce je vypracování metodiky specifických aspektů výkaznictví v rámci účetnictví státu a postupů účtování vybraných problematických okruhů účetnictví nestátního zdravotnického zařízení s ohledem na aplikaci reformy účetnictví státu v organizaci Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace. Pro účely bakalářské práce je název organizace uváděn také zkráceně ZZS OK, nejedná se však o oficiální zkratku.

Bakalářská práce je zpracována na základě propojení teoretických a praktických poznatků s ohledem na aplikaci bakalářské práce v praxi v konkrétní účetní jednotce. Kapitoly jedna a tři jsou zpracovány metodou analýzy z odborné literatury a legislativy. Kapitola dva je řešena metodou popisnou na základě poznatků z praxe a zabývá se analýzou skutečného stavu v daném ekonomickém zařízení. Kapitoly čtyři, pět a šest jsou zpracovány metodou analýzy a komparace. Na základě použití obou metod jsou definovány vybrané problematické oblasti reformy a její dopady na účetnictví organizace. Kapitola sedm je zpracována metodou analýzy a dedukce, a následně je stanovena predikce dalšího vývoje účetní reformy.

Práce je zakončena shrnutím použitých postupů, vyhodnocením metod směřujících k dosažení cíle, hodnocením vlastního přínosu autora, zhodnocení využitelnosti dosažených výsledků v praxi a definováním závěrů klíčových oblastí účetní reformy.

1 Organizace v oblasti zdravotnictví a specifikace vybraných účetních jednotek

Zdravotnictví náleží k nejsledovanější oblastí lidské činnosti a svou působností zasahuje do života každého jedince. Ekonomika zdravotnických zařízení je specifická, ale jsou v ní aplikovatelné obecné poznatky podnikové ekonomiky.

Zdravotnická zařízení se vyznačují specifickou orientací na zdraví lidí a úzkou provázaností činností nejen s ekonomickými veličinami, ale i s veličinami etickými a humánními, které v tomto oboru převažují.

Tato specifika se projevují především při definování výkonů zdravotnického zařízení. Zdravotnická zařízení mají stanoveny hodnotové podoby výkonů, ale ty na rozdíl od podnikatelské ekonomiky nevyjadřují skutečnou hodnotu pro zákazníka, kterým je zde pacient. Na základě toho, že je zdravotnictví součástí tržní ekonomiky, jsou zdravotnická zařízení závislá na financování z jejich zdrojů a musí být na tato zařízení pohlíženo jako na standardní ekonomické objekty.¹

1.1 Subjekty v oblasti zdravotnictví

Oblast zdravotnictví v České republice zahrnuje tyto základní subjekty:

- stát, zastoupený v oblasti zdravotnictví Ministerstvem zdravotnictví ČR (MZ ČR),
- Všeobecná zdravotní pojišťovna (VZP) a ostatní zdravotní pojišťovny,
- zdravotnická zařízení,
- občan v roli pacienta, kterému je poskytována zdravotní péče.

Zdravotní péče je jedním z občanských práv, které je stát povinen garantovat na základě Deklarace Světové zdravotnické organizace (WHO). Sociální normu, která vychází z Deklarace WHO, lze zjednodušeně chápat jako solidaritu bohatých s chudými,

¹ Srov. BOROVSKEÝ, J.; DYNAROVÁ, V. *Ekonomika zdravotnických zařízení*. s. 3.

zdravých s nemocnými, mladých se staršími, jedinců s rodinami a v neposlední řadě ekonomicky aktivních s ekonomicky neaktivními.

Solidarita v souladu s Deklarací WHO je uplatněna v obou základních systémech organizace zdravotnictví v Evropě. Těmito systémy jsou:²

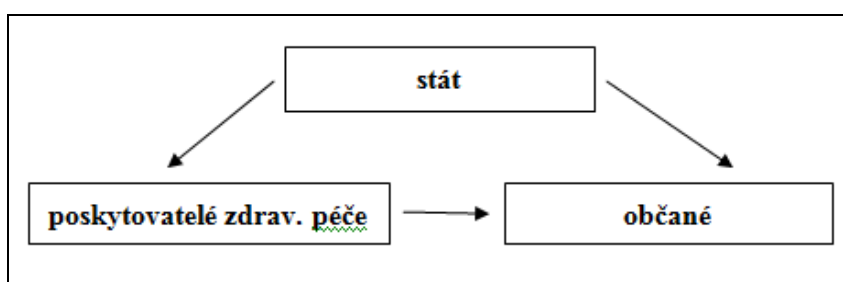
- Systém státní (národní) zdravotní služby - Beveridgeovský model,
- systém veřejné zdravotní či sociální pojišťovny - Bismarkův model.

Beveridgeovský model byl realizován v bývalých socialistických zemích. V současné době je uplatňován ve Velké Británii a v nordických zemích – viz. obrázek č. 1.

Bismarkův model byl postupně realizován v zemích Rakouska-Uherska a do druhé světové války existoval prakticky ve všech vyspělých zemích Evropy.

Po druhé světové válce byl rozvíjen především v německy hovořících zemích, ve Francii, v zemích Beneluxu. Po politických změnách také ve většině bývalých socialistických zemí včetně České republiky – viz. obrázek č. 2.

Obrázek č. 1: Systém organizace zdravotní péče – státní (národní) služba³

² Srov. JAROŠOVÁ, D. *Organizace a řízení ve zdravotnictví*. s 4.

³ Tamtéž.

Obrázek č. 2: Český systém organizace zdravotní péče⁴

1.2 Struktura zdravotnických zařízení dle zřizovatele

Zdravotnická zařízení v České republice z pohledu jejich založení se rozlišují na zařízení státu, obcí, krajů a zařízení, která jsou zřizovaná a provozovaná soukromými subjekty. Jako soukromé subjekty v oblasti zdravotnictví působí fyzické a právnické osoby. Z pohledu zřizovatele členíme zdravotnická zařízení na státní a nestátní.

1.2.1 Státní zdravotnická zařízení

Státní zdravotnická zařízení jsou právně vymezena vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 394/1991 Sb., která byla novelizována vyhláškou č. 259/2006 Sb.

Státními zdravotnickými zařízeními jsou fakultní nemocnice a další nemocnice, které jsou poskytovateli základní léčebné péče, specializované a zvláště specializované diagnostiky. Státními zdravotnickými zařízeními jsou také poskytovatelé léčebné péče, jež zahrnuje i nezbytná preventivní opatření. K těmto zařízením náleží vybrané odborné léčebné ústavy a krajské hygienické stanice a hygienické stanice hlavního města Prahy.

Státní zdravotnická zařízení jsou zřizována Ministerstvem zdravotnictví ČR jako rozpočtové nebo příspěvkové organizace s právní subjektivitou.⁵ Dle účetní reformy

⁴ JAROŠOVÁ, D. *Organizace a řízení ve zdravotnictví*. s. 5.

⁵ Srov. <http://www.epravo.cz/top/clanky/provozovani-zdravotnickych-zarizeni-55601.html>.

k 1. 1. 2010 jsou státní zdravotnická zařízení také vybranými účetními jednotkami, které jsou definovány v kapitole 1.3.

1.2.2 Nestátní zdravotnická zařízení

Nestátní zdravotnická zařízení byla do data 31. 3. 2011 právně ustanovena zákonem č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, jako jiná zdravotnická zařízení, než zdravotnická zařízení státu. Uvedený právní předpis je od data 1. 4. 2011 nahrazen zákonem č. 372/2011 Sb. Dle platné právní jsou za nestátní zdravotnická zařízení spolu se soukromými zdravotnickými zařízeními považována i zařízení, která jsou spravována územními samosprávnými celky, tedy krajskými úřady a obecními úřady. Pojem územních samosprávných celků je specifikován v podkapitole 1.3.2. Postup při zakládání zdravotnických organizací krajů a obcí je upraven shodně se zařízeními soukromými. Rozdíl mezi těmito zařízeními spočívá pouze v jejich organizaci regulované zvláštními normami. V souvislosti se zavedením účetní reformy k 1. 1. 2010 jsou zdravotnická zařízení obcí a krajů považována za vybrané účetní jednotky blíže popsané v kapitole 1.3.

Zdravotnická zařízení zřizovaná krajskými úřady a obcemi

Organizace zdravotnických zařízení zřizovaných krajskými úřady a obcemi je regulována vyhláškou MZ ČR č. 242/1991 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení zřizovaných okresními úřady a obcemi. Podle této vyhlášky se zdravotnická zařízení krajů a obcí člení na tyto typy zařízení:⁶

- hygienické stanice,
- zařízení ambulantní péče,
- nemocnice,
- odborné léčebné ústavy,
- zařízení lékařské péče,
- zvláštní dětská zařízení.

⁶ Srov. <http://www.epravo.cz/top/clanky/provozovani-zdravotnickych-zarizeni-55601.html>.

Nestátní zdravotnická zařízení, kterými jsou i zdravotnická zařízení krajů a obcí postupují při registraci, ale i při zahájení a realizování provozu v souladu s § 4 zákona č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních a dále dle zvláštních vyhlášek MZ ČR.

Nestátní zařízení jsou povinna dle uvedené legislativy splnit stanovené požadavky, zejména přísné požadavky hygienických nároků na provoz zdravotnických zařízení a technické požadavky na vybavení těchto zařízení. Hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění upravuje vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 195/2005 Sb. Tato vyhláška stanovuje výčet všech požadavků, které musí být dodrženy při příjmu a ošetření pacientů ve zdravotnických zařízeních.⁷

1.3 Vybrané účetní jednotky

Vybrané účetní jednotky v souvislosti reformou účetnictví státu jsou ustanoveny v novelizovaném znění zákona o účetnictví. Dle tohoto zákona pojem vybrané účetní jednotky zahrnuje:⁸

- organizační složky státu (OSS),
- státní fondy podle rozpočtových pravidel,
- Pozemkový fond České republiky,
- územní samosprávné celky (ÚSC),
- dobrovolné svazky obcí (DSO),
- Regionální rady regionů soudržnosti,
- příspěvkové organizace (PO),
- zdravotní pojišťovny (ZP).

Pro účely této bakalářské práce jsou za stěžejní organizace vybraných účetních jednotek z důvodu jejich vzájemných vztahů se ZZS OK považovány organizační složky

⁷ Srov. <http://www.epravo.cz/top/clanky/provozovani-zdravotnickych-zarizeni-55601.html>.

⁸ Srov. KOVALÍKOVÁ, H. *Zákon o účetnictví 2010*. s. 13.

státu, územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny a jsou blíže specifikovány v následujících podkapitolách 1.3.1 – 1.3.4.

1.3.1 Organizační složky státu

Organizační složky státu nejsou právnickou osobou, jsou zřizovány státem a hospodaří s majetkem státu. Vedoucí organizačních složek státu vystupují v právních vztazích jménem státu. Dle platné právní úpravy jsou organizačními složkami státu:⁹

- ministerstva a jiné správní úřady státu,
- Ústavní soud, soudy a státní zastupitelství,
- Nejvyšší kontrolní úřad,
- Kancelář prezidenta republiky,
- Úřad vlády České republiky,
- Kancelář veřejného ochránce práv,
- Akademie věd České republiky,
- Grantová agentura České republiky,
- jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis.

Svobodová ve své odborné publikaci uvádí, že obdobné postavení jako organizační složka státu má také Kancelář poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu.¹⁰

1.3.2 Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky jsou nazývány územní samosprávou, jejíž principy jsou zakotveny v Ústavě ČR, která byla schválena Českou národní radou (ČNR) dne 9. prosince roku 1992. Principy územní samosprávy se nachází v těchto částech Ústavy ČR:¹¹

1) V hlavě sedmé čl. 99 je stanoveno, že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.

⁹ Srov. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

¹⁰ Srov. SVOBODOVÁ, J. *Abeceda účetnictví: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu 2008*. s. 214.

¹¹ Srov. zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

2) V hlavě sedmé čl. 100 je zakotveno, že územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody. Dále je zde stanoveno, že obec je vždy součástí vyššího územního celku. Vytvořit nebo zrušit územní samosprávný celek lze pouze na základě Ústavního zákona.¹²

Pro shrnutí lze tedy uvést, že Česká republika je v současnosti v rámci územní samosprávy členěna do územních celků. Rozlišujeme dva typy územních celků:

- základní územní celky (obce),
- vyšší územní celky (kraje).

1.3.3 Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace jsou právníckými osobami veřejnosprávního charakteru. Hlavním účelem zřízení příspěvkových organizací je převzetí činností v působnosti zřizovatele, které souvisí s veřejným zájmem. Za činnosti související s veřejným zájmem jsou považovány např. služby v oblasti zdravotnictví, sociální péče, vzdělávání a kultury.

Ve většině případů jsou tyto činnosti neziskové, takže zabezpečení uvedených služeb je z ekonomických důvodů pro podnikatelské subjekty nezajímavé. Příspěvkové organizace vznikají na základě rozhodnutí zřizovatele. Vyznačují se pevnou vazbou na zřizovatele, který je nejen zakládá, ale i financuje jejich provoz a kontroluje jejich činnost a míru naplňování cílů, za kterými byly zřízeny.

Členění příspěvkových organizací v ČR

Příspěvkové organizace v ČR členíme dle jejich zřizovatele na státní a nestátní. Z toho vyplývá, že dle zákonného ustanovení vybraných účetních jednotek rozlišujeme také dva typy příspěvkových organizací:

- příspěvkové organizace organizačních složek státu (PO OSS), které jsou státními příspěvkovými organizacemi,
- příspěvkové organizace územních samosprávných celků (PO ÚSC), které jsou nestátními příspěvkovými organizacemi.

¹² Srov. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992. Dostupná ze zdroje:

http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/dokumenty/vladni-dokumenty/ustava_2.pdf.

Příspěvkové organizace státní

Příspěvkové organizace státní jsou dle Svobodové právníckými osobami se sídlem na území České republiky, kterým přísluší hospodaření s majetkem České republiky.¹³

Zřizovatelem státních příspěvkových organizací jsou organizační složky státu, které tak činí v zastoupení státu. Zřizovateli státních příspěvkových organizací jsou například ministerstva a Akademie věd ČR. Státní příspěvková organizace může být zřízena pouze na základě zákona.

Stát přebírá za státní příspěvkovou organizaci odpovědnost a ručí za její závazky. Změna a rušení příspěvkové organizace státu může být učiněna na základě zvláštních předpisů. Zánik příspěvkové organizace může být uskutečněn pouze se souhlasem státu.

Státní příspěvkové organizace hospodaří s majetkem státu, proto nemají vlastní majetek. Všechny majetek pořízený státní příspěvkovou organizací se stává majetkem státu. Státní příspěvkové organizace nemůže uplatňovat daňové odpisy ze státem stanovené hlavní činnosti.¹⁴

Příspěvkové organizace nestátní

Příspěvkové organizace nestátní jsou také právníckými osobami. Jejich zřizovatelem jsou územní samosprávné celky, které zřizují své příspěvkové organizace na základě zřizovací listiny. Příspěvkové organizace ÚSC se zapisují do Obchodního rejstříku. Návrh na zápis do Obchodního rejstříku podává zřizovatel.

Příspěvkové organizace územních samosprávních celků hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky z rozpočtu zřizovatele. Tyto účetní jednotky také hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických i právnických osob, včetně prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.¹⁵

¹³ Srov. SVOBODOVÁ, J. *Abeceda účetnictví: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu 2008*. s. 224.

¹⁴ Srov. <http://www.profitas.cz/poradna/prakticke-rady-a-zkusenosti/vedeni-ucetnictvi-prispevkovych-organizaci/>.

¹⁵ Srov. SVOBODOVÁ, J. *Abeceda účetnictví: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu 2008*. s. 244.

Dále příspěvkové organizace ÚSC hospodaří s dlouhodobým majetkem svěřeným do užívání od zřizovatele. U příspěvkových organizací krajů bývají podmínky nakládání a hospodaření s majetkem zakotveny ve zřizovací listině, v zásadách řízení příspěvkových organizací a v metodických pokynech zřizovatele.

Z důvodu, že příspěvkové organizace územních samosprávných celků jsou ve většině případů ztrátové, jsou jim poskytovány provozní i investiční příspěvky, tedy dotace z rozpočtů zřizovatelů. V případě účelově poskytnutých příspěvků jsou příspěvkové organizace povinny do konce účetního období tyto příspěvky zřizovatelům vyúčtovat a nevyčerpané prostředky ve stanoveném termínu vrátit do rozpočtu zřizovatelů.

Dojde-li k použití účelových příspěvků v rozporu se stanoveným účelem, jedná se o neoprávněné použití prostředků, a pak musí být celý neoprávněně použitý účelový příspěvek vrácen zřizovateli. Vystává zde i problém hrubého porušení rozpočtových pravidel a z toho plynoucí sankce.

1.3.4 Zdravotní pojišťovny

V České republice je dostupnost zdravotní péče zajištěna prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění na základě zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Tento zákon vymezuje účastníky a plátce veřejného zdravotního pojištění včetně jejich práva a povinností.

Zdravotní pojišťovny (ZP) v České republice jsou veřejnými institucemi, které hospodaří s pojistným, jež bylo vybráno od plátců veřejného zdravotního pojištění. Základním cílem ZP je zajištění dostupnosti zdravotní péče, kterou jejich pojištěnci potřebují, a to bezplatně v rozsahu, který stanoví zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

Za účelem zajištění dostupnosti zdravotní péče uzavírají ZP smlouvy se zdravotnickými zařízeními, kterými jsou nemocnice, polikliniky, lékárny, lázně, léčebny, ambulantní zařízení a ordinace praktických i specializovaných lékařů.¹⁶

¹⁶ Srov. <http://www.zdravotnipojistenci.cz/article/pojistovny>.

V současné době v ČR působí osm zdravotních pojišťoven, které jsou uvedeny níže včetně třímístného číselného kódu ZP:¹⁷

- 111 – Všeobecná zdravotní pojišťovna (VZP),
- 201 – Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (VOZP),
- 205 – Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (ČPZP),
- 207 – Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (OZP),
- 209 – Zaměstnanecká zdravotní pojišťovna Škoda (ZPŠ),
- 211 – Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR (ZPMVČR),
- 213 – Revírní bratrská pokladna (RBP),
- 217 – Zdravotní pojišťovna METAL-ALIANCE (ZP-MA).

¹⁷ Srov. <http://www.pruvodcezp.cz/seznam-zp-v-cr>.

2 Popis organizace Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace (ZZS OK) vznikla k datu 1. 7. 2004 delimitací na základě rozhodnutí zastupitelstva Olomouckého kraje, které rozhodlo o sloužení pěti příspěvkových organizací: Územního střediska záchranné služby v Olomouci, Zdravotnické záchranné služby Prostějov, Zdravotnické záchranné služby Přerov, Zdravotnické záchranné služby Šumperk a Zdravotnické záchranné služby Jeseník.

2.1 Základní údaje o organizaci

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace je nestátním zdravotnickým zařízením, jehož zřizovatelem je Olomoucký kraj. ZZS OK má právní subjektivitu. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá.¹⁸ Základní identifikační údaje organizace ZZS OK je uvedena níže v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Identifikační údaje organizace ZZS OK¹⁹

Název organizace:	Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace
Sídlo:	Aksamitova 557/8, Olomouc, PSČ 772 00
Právní forma:	příspěvková organizace
IČO:	0849103
DIČ:	CZ00849103

¹⁸ Srov. <http://www.zzsok.cz/zakladniUdaje.php>.

¹⁹ Vlastní zpracování dle R-01 Organizační řád ZZS OK z interních zdrojů.

Zakládajícím dokumentem ZZS OK byla „Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje“ vedená pod číslem jednacím OZ/571/2003 ze dne 7. 3. 2003 s účinností dnem 1. 4. 2003 a do data 16. 10. 2009 měla pět dodatků.

V návaznosti na účetní reformu vydal Olomoucký kraj pro ZZS OK po schválení Zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 30. 10. 2009 novou zřizovací listinu v úplném znění s účinností dnem 1. 1. 2010. Tato zřizovací listina je evidována pod číslem jednacím KUOK 101896/2009 a spisovou značkou KÚOK/101896/2009/OZ/420.²⁰

Zřizovací listina je vydána v souladu s rozpočtovými pravidly, obsahuje název, sídlo a identifikační číslo organizace. Vymezuje statutární orgán ZZS OK, hlavní cíl a předmět činnosti organizace, okruhy doplňkové činnosti, majetek a majetková práva.²¹ Na základě uskutečněných změn je zřizovací listina průběžně aktualizována prostřednictvím dodatků. Aktualizace se ve většině případů týkají změn pronajatého nemovitého majetku, který je doložen v příloze zřizovací listiny.

K datu 2. srpna 2004 byl proveden zápis organizace do Obchodního rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě v oddílu Pr, vložce č. 942, 941, 949.

2.1.1 Statutární orgán a hierarchie řízení ZZS OK

Statutární orgán ZZS OK

Statutárním orgánem ZZS OK je ředitel, jmenovaný a odvolávaný Radou Olomouckého kraje. Ředitel odpovídá Radě kraje za celkovou činnost a hospodaření organizace, plní povinnosti vedoucího organizace a další úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů. Jmenuje a odvolává svého zástupce, který ho zastupuje v době jeho nepřítomnosti. Zástupcem ředitele je náměstek ředitele pro přednemocniční neodkladnou péči. Jménem příspěvkové organizace jedná ředitel jako statutární orgán nebo jím pověřený zástupce tak, že k otisku razítka organizace připojí vlastnoruční podpis.²²

²⁰ Srov. Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje. Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/organizace-zrizovane-olomouckym-krajem-cl-11.html>. Záložka: Organizace zřizované Olomouckým krajem > Zdravotnictví > Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace.

²¹ Srov. tamtéž.

²² Srov. R – 01 Organizační řád ZZS OK z interních zdrojů organizace.

Hierarchie řízení ZZS OK

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace má tři úrovně řízení. Úrovně řízení organizace jsou zakotveny v Organizačním řádu ZZS OK.

První úroveň řízení zajišťují členové vrcholového vedení: ředitel, náměstci ředitele na úrovni úseku PNP, ekonomického úseku a úseku provozně technického a dále manažer integrovaného systému.

Druhá úroveň řízení je zabezpečována řediteli územních odborů a vedoucími zaměstnanci na úrovni úseků organizace.

Třetí úroveň řízení zabezpečují vedoucí lékaři a staniční sestry příslušných výjezdových základen.²³ Struktura řízení ZZS OK je doložena v přehledném schématu – viz. obrázek č. 3 v příloze č. 1.

2.1.2 Předmět činnosti organizace

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje vykonává na základě ustanovení zřizovací listiny hlavní činnost a doplňkovou činnost.

Hlavní činnost organizace²⁴

Hlavní účel a předmět činnosti organizace je vymezen ve zřizovací listině. ZZS OK byla zřizovatelem založena za účelem plnění těchto činností:

- zabezpečování a poskytování odborné přednemocniční neodkladné péče včetně lékařské služby první pomoci, lékárenské pohotovostní služby a dopravy raněných, nemocných a rodiček,
- zajištění zdravotnických asistencí při pořádání veřejných akcí,
- zajištění dispečerských služeb pro jiná zdravotnická zařízení, včetně činností spojovací služby.

²³ Srov. R – 01 Organizační řád ZZS OK z interních zdrojů organizace.

²⁴ Srov. Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje. Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/organizace-zrizovane-olomouckym-krajem-cl-11.html>. Záložka: Organizace zřizované Olomouckým krajem > Zdravotnictví > Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace.

Doplňková činnost organizace²⁵

Doplňková činnost ZZS Ok je stejně jako hlavní činnost vymezena v zřizovací listině a zahrnuje tyto činnosti:

- realitní činnost, správa a údržba nemovitostí,
- mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti.

Realizace doplňkové činnosti má dle zřizovací listiny dvě podmínky. První podmínkou doplňkové činnosti je, že nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace. Druhá podmínka stanoví oddělené sledování doplňkové činnosti od hlavní.

2.1.3 Právní předpisy vztahující se k předmětu činnosti organizace

Poskytování zdravotních služeb, které je předmětem činnosti organizace ZZS OK, musí být prováděno v souladu se zákony o zdravotní péči a v souladu s prováděcími předpisy. Pro výkon zdravotních služeb ZZS OK jsou stěžejní tyto právní předpisy:

- vyhláška č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě v platném znění,
- zákony o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému,²⁶
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování,
- zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

Novým předpisem v souvislosti s reformou veřejných financí je nařízení vlády č. 148/2012 Sb., o stanovení výše úhrady nákladů na připravenost poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací ze státního rozpočtu.

²⁵ Srov. Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje. Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/organizace-zrizovane-olomouckym-krajem-cl-11.html>. Záložka: Organizace zřizované Olomouckým krajem > Zdravotnictví > Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace.

²⁶ Srov. <http://www.zzsok.cz/zakladniUdaje.php>.

2.1.4 Organizační struktura ZZS OK

Organizační uspořádání ZZS OK je stanoveno organizačním řádem a maximálně respektuje příslušná ustanovení vyhlášky č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů. Statutárním orgánem ZZS OK je ředitel. Vrcholové vedení tvoří ředitel organizace a náměstci ředitele. Organizační struktura ZZS OK je rozdělena na úsek ředitele, kterému přímo podléhá sekretariát. ZZS OK je dále členěna na tyto úseky:²⁷

- úsek přednemocniční neodkladné péče,
- úsek provozně technický,
- úsek ekonomický,
- právní oddělení
- oddělení kontroly a vnitřního auditu.

Hlavním důvodem tohoto organizačního členění je zprůhlednění jednotlivých činností organizace a přesun zodpovědnosti na jednotlivé vedoucí zaměstnance, tedy na náměstky jednotlivých úseků a na další vedoucí zaměstnance, včetně ředitelů územních odborů. Organizační struktura ZZS OK je průběžně aktualizována vždy v návaznosti na organizační změny v ZZS OK.²⁸

2. 2 Specifikace ZZS OK rámci členění organizací

Pro potřeby této bakalářské práce je Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace v rámci členění organizací specifikována dle čtyř hledisek:

- 1) Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje je organizace zřízená krajem, tedy územním samosprávným celkem. Z pohledu zřizovatele je nestátním zdravotnickým zařízením. ZZS OK je právnickou osobou založenou na základě zřizovací listiny, má právní subjektivitu a je zapsána v Obchodním rejstříku.
- 2) S ohledem na členění zdravotnických zařízení zřizovaných krajskými úřady a obcemi je ZZS OK považována v souladu s vyhláškou MZ ČR č. 242/1991 Sb. za zařízení ambulantní péče. Členění nestátních zdravotnických zařízení zřizovaných krajskými úřady a obcemi bylo popsáno v podkapitole 1.2.2.

²⁷ Srov. <http://www.zzsok.cz/zakladniUdaje.php>.

²⁸ Srov. tamtéž.

3) Z pohledu vedení účetnictví a výkaznictví je ZZS OK vybranou účetní jednotkou, proto se na ní vztahuje účetní reforma k 1. 1. 2010. Je povinna vést účetnictví v souladu s legislativou účetnictví státu a je povinna odevzdávat výkazy účetní závěrky a ostatní předepsané záznamy nejen zřizovateli, ale i státu. Vybrané účetní jednotky (VÚJ) jsou definovány v kapitole 1.3.

4) Z pohledu financování a hospodaření je ZZS OK příspěvkovou organizací. Nebyla zřízena za účelem podnikání a je v převážené míře závislá na financování z rozpočtu zřizovatele. Příspěvkové organizace byly podrobněji popsány v podkapitole 1.3.3. V návaznosti na skutečnost, že ZZS OK nebyla zřízena za účelem podnikání, je považována z daňového hlediska za neziskovou organizaci.

Vzhledem ke skutečnosti, že je ZZS OK nestátní zdravotnickou příspěvkovou organizací zřízenou krajem a náleží k vybraným účetním jednotkám, má s různými typy VÚJ vzájemné vztahy, které vyplývají ze zákonných povinností, ale i z organizačních a smluvních vztahů.

Vzájemné vztahy ZZS OK z pozice PO ÚSC s ostatními VÚJ

ZZS OK má z pozice PO ÚSC na úrovni organizace zřízené krajem vzájemné vztahy s Olomouckým krajem. ZZS OK hospodaří s majetkem a poskytnutými finančními příspěvky zřizovatele, dále má povinnost respektovat nařízení a pokyny zřizovatele a informovat jej o hospodaření organizace i o nakládání se svěřeným majetkem a prostředky. ZZS OK je také povinna předávat zřizovateli výkazy účetní závěrky v listinné i technické formě a sestavovat rozborů hospodaření včetně plnění rozpočtu dle požadavků zřizovatele.

Na základě povinnosti předávání účetních výkazů a předepsaných záznamů do Státní pokladny má ZZS OK vzájemné vztahy s Ministerstvem financí ČR, které je organizační složkou státu a zastupuje stát. ZZS OK musí v oblasti účetnictví a výkaznictví respektovat právní normy MF ČR a má možnost využívat metodickou podporu a poradenství MF ČR.

Z titulu své činnosti v oblasti zdravotnictví má ZZS OK vzájemné vztahy s Ministerstvem zdravotnictví ČR (MZ ČR), které je organizační složkou státu. ZZS OK musí respektovat normy vydané MZ ČR, které se vztahují na ZZS OK v oblasti

zdravotnictví (zákony, vyhlášky, nařízení, cenové věstníky, metodické pokyny apod.), dále má povinnost vůči MZ ČR v rámci různých statistických šetření.

Na základě daňových vazeb má organizace vzájemné vztahy s další OSS, a to s finančním úřadem, který zajišťuje správu daní. ZZS OK je registrována k dani z příjmů právnických osob, k silniční dani a k dani z přidané hodnoty (DPH) ve čtvrtletní frekvenci.

Z pohledu povinností a nároků vyplývajících z veřejného zdravotního pojištění a na základě smluvních ujednání má ZZS OK vzájemné vztahy se zdravotními pojišťovnami. ZZS OK má závazky vůči zdravotním pojišťovnám z titulu plátce pojistného na základě zákonných odvodů z mezd zaměstnanců a vůči ZP uplatňuje pohledávky v souvislosti s nároky pojistného plnění za poskytnutou zdravotní péči pacientům, kteří jsou pojištěnci těchto zdravotních pojišťoven.

2.3 Ekonomika organizace ZZS OK

2.3.1 Principy ekonomického řízení ZZS OK²⁹

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje je příspěvková organizace, která hospodář s finančními prostředky získanými: z rozpočtu zřizovatele, z tržeb z hlavní činnosti, z doplňkové činnosti, z finančních darů a z dotací ÚSC.

Zdrojem finančních prostředků za vlastní výkony jsou převážně:

- příjmy od zdravotních pojišťoven za ošetření pacientů (v rámci přednemocniční neodkladné péče, LSPP), příjmy od státních orgánů,
- příjmy od samoplátců – nepojištěných občanů ČR a cizinců, dále příjmy z repatriací
- příjmy za ošetření či transporty pacientů hrazené MZ ČR na základě mezivládních dohod,
- příjmy od právnických a fyzických osob za uskutečněné asistence na objednávku při kulturních a sportovních akcích.

²⁹ R - 01 Organizační řád ZZS OK z interních zdrojů organizace.

Dalším zdrojem finančních prostředků jsou:

- příjmy z regulačních poplatků, příjmy z finančních darů,
- příjmy z pronájmu nevyužitého nemovitého a movitého majetku,
- příjmy z prodeje neupotřebitelného majetku,
- příjmy od pojišťoven jako náhrada škod při autohaváriích a v případě odškodnění za pracovní úrazy,
- příjmy z kurzů realizovaných na základě udělené akreditace.

Základním cílem hospodaření Zdravotnické záchranné služby je dosažení minimálně vyrovnaného výsledku hospodaření.

2.3.2 Základní ekonomické ukazatele ZZS OK

Informace o základních ekonomických ukazatelích organizace poskytují údaje rozvahy, které podávají věrný obraz o majetku organizace a o jeho krytí. Výkaz zisku a ztráty přináší informace o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření organizace v členění dle hlavní a doplňkové činnosti, případně v členění na úrovni územních odborů, jednotlivých činností či na úrovni jednotlivých hospodářských středisek organizace.

Údaje rozvahy obsahují stěžejní informace, které mají vazbu na reformu účetnictví státu. V rámci účetní reformy je ve vybraných účetních jednotkách zaváděn Pomocný analytický přehled (PAP), jehož realizace je rozfázována do etap v období 2012 – 2013.

Jedním z hodnotících kritérií povinnosti zavedení výkaznictví PAP v konkrétních typech VÚJ v roce 2012 je hodnota aktiv celkem netto ve dvou po sobě jdoucích účetních období 2010 a 2011. Podrobně je problematika PAP vysvětlena v kapitole 7.2.

Základní ekonomické ukazatele rozvahy (balance)

K základním ekonomickým ukazatelům rozvahy v ZZS OK na straně aktiv patří: stálá aktiva, zásoby, krátkodobé pohledávky a finanční majetek. Zvláštní pozornost je věnována dlouhodobému hmotnému a nehmotnému majetku, ke kterému má organizace právo hospodaření na základě jeho svěření do užívání. Nemalá pozornost je věnována také krátkodobým pohledávkám.

Mezi základní ekonomické ukazatele rozvahy na straně pasiv patří: jmění účetní jednotky, fondy, krátkodobé závazky a výsledek hospodaření. Z krátkodobých závazků je

kladen důraz na dodavatele. K fondům organizace náleží: transfery (původně dotace) na pořízení dlouhodobého majetku, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, rezervní fond z ostatních titulů a fond reprodukce (také investiční fond). V tabulce č. 2 dokládám rozvahu ZZS OK ve zkráceném rozsahu v tis. Kč za období let 2010 a 2011 s ohledem na hodnotící kritéria pro zavedení výkaznictví PAP v příslušném realizačním období.

Tabulka č. 2:

Rozvaha (bilance) ZZS OK ve zkráceném rozsahu v tis. Kč za období 2010 a 2011³⁰

Položka rozvahy - bilance	Stav k 31. 12. 2010	Stav k 31. 12. 2011
Stálá aktiva	34 986	68 872
z toho: dlouhodobý hmotný majetek netto	33 597	64 225
Zásoby	3 035	3 379
Krátkodobé pohledávky	10 516	14 355
z toho: odběratelé		11 843
Finanční majetek	22 185	13 659
Ostatní aktiva	0	0
Aktiva celkem netto	70 722	100 265
Základní jmění (401)	35 534	72 565
Transfery (403)	3 200	0
Fond odměn (401)	992	992
FKSP (412)	898	244
Rezervní fond ze zlepšeného VH (413)	0	0
Rezervní fond z ostatních titulů (414)	35	0
Fond reprodukce majetku (416)	9 192	6 132
Krátkodobé závazky	21 929	21 058
z toho: dodavatelé	1 995	1 325
Výsledek hospodaření	-1 058	-726
z toho: běžného období	594	332
minulých let	-1 652	-1 058
Pasiva celkem	70 722	100 265

Základní ekonomické ukazatele výkazu zisku a ztráty

Hospodaření ZZS OK je vyhodnocováno měsíční frekvencí na základě sestavení měsíčního výkazu zisku a ztráty. Dále je sestaven rozbor hospodaření, který zahrnuje veškeré náklady a výnosy po jednotlivých měsících a v členění dle směrné účtové osnovy.

³⁰ Vlastní zpracování z interních dokumentů ZZS OK.

Dle tohoto podkladu organizace vyhodnocuje výsledek hospodaření a čerpání rozpočtu. Z údajů výkazu zisku a ztráty ZZS OK za období kalendářního roku zpracovává informace o vybraných ekonomických ukazatelích pro potřeby Asociace zdravotnických záchranných služeb (AZZS) z titulu členství v této organizaci. Vybrané ekonomické ukazatele jsou v obdobném členění předávány pololetně v rámci povinného statistického šetření Ústavu zdravotnických informací státu (ÚZIS).

Pro názornost struktury nákladů a výnosů dokládám výkaz zisku a ztráty ZSZ OK v tis. Kč za období 2010 a 2011 v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3:

Výkaz zisku a ztráty ZZS OK ve zkráceném rozsahu v tis. Kč za období 2010 a 2011³¹

Položka výkazu zisku a ztráty	Stav k 31. 12. 2010	Stav k 31. 12. 2011
Náklady na spotřebu materiálu	14 952	15 887
z toho: PHM	5 370	6 060
léky	910	906
SZM	2 877	268
conoxia (medicínský kyslík)	753	1 222
Náklady na energie	5 185	4 618
Náklady na opravy a údržbu	6 403	5 688
Náklady na služby	15 201	15 828
Mzdové náklady	133 777	139 106
Sociální a zdravotní pojištění	45 040	47 103
Ostatní sociální náklady	3 800	2 694
Daně a poplatky	107	130
Odpisy dlouhodobého majetku	14 056	14 548
Ostatní náklady	1 928	1 839
Náklady celkem	240 449	247 441
Výnosy od všech ZP	86 182	87 099
z toho: výnosy od ZP	51 372	51 860
Výnosy od státních orgánů	74	91
Výnosy mimo zdrav. poj. - tuzemci	634	640
Výnosy mimo zdrav. poj. - cizinci	233	200
Příspěvek na provoz od zřizovatele	149 379	155 574
Ostatní výnosy	4 651	4 160
Výnosy celkem	241 153	247 764
Výsledek hospodaření před zdaněním	704	323
Daň z příjmů	110	-9
Výsledek hospodaření po zdanění	594	332

³¹ Vlastní zpracování z interních dokumentů ZZS OK.

2.3.3 Ekonomický informační systém ZZS OK

Zdravotnická záchranná služba původně používala ekonomický informační systém GORDIC, který byl kompatibilní s ekonomickým informačním systémem zřizovatele GINIS. Obě programová vybavení byla vyvinuta firmou GORDIC spol. s r.o., která měla dominantní postavení v oblasti veřejné správy a místní samosprávy ČR.

Na základě rozhodnutí zřizovatele ZZS OK přešla k datu 1. 7. 2006 na zpracování účetnictví v ekonomickém informačním systému SAP ECC 5.0.

K původnímu IS GORDIC vlastní ZZS OK udržovací licence, z důvodu přístupu k historickým datům.

Zdravotnická záchranná služba v ekonomickém informačním systému SAP zpracovává tyto agendy:

- finanční a nákladové účetnictví
- agendu banky, agendu pokladny,
- závazky (agenda dodavatelů), pohledávky (agenda odběratelů),
- skladové hospodářství,
- agendu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku včetně majetku vedeného na podrozvaze,
- controlling nákladů a výnosů organizace dle hlavní činnosti a doplňkové činnosti, ale i ve struktuře činností organizace, územních odborů a hospodářských středisek,
- controlling zakázek, který zahrnuje sledování zakázek dopravy a vzdělávání.

Vlastníkem licencí k ekonomickému informačnímu systému SAP je Olomoucký kraj. ZZS OK má právo užívání k ekonomickému IS SAP. Náklady na provoz i vývoj IS SAP hradí zřizovatel. Vývoj a pravidelnou údržbu IS SAP zajišťuje externí firma na základě smlouvy sjednané s Olomouckým krajem. Běžnou údržbu IS SAP zajišťuje pracovník oddělení informačních a komunikačních technologií (IKT).

Na ekonomický informační systém SAP navazují další programy, jejichž výstupy jsou podkladem pro vystavení účetních dokladů: VEMA, PROFIA, WINDEZ a FAIN.

System VEMA je programem pro zpracování agendy mezd. Zaúčtování mezd z VEMY je dávkovými elektronickými soubory transportováno do účetnictví systému SAP na základě převodového můstku.

System FAIN je programové vybavení pro zpracování evidence a inventarizace majetku prostřednictvím čárového kódu. Tento program je kompatibilní s ekonomickým informačním systémem SAP.

Důležitými programy, které navazují na systém SAP jsou programy, které byly pořízeny v souvislosti se zavedením účetní reformy pro zabezpečení zpracování výkazů účetní závěrky a pro komunikaci se Státní pokladnou. Těmito programy jsou:

- GORDVYK - samostatný program na zpracování výkazů Rozvaha, Výkazu zisku a ztráty, a také Příloh účetní závěrky,
- GORPED - samostatný program na šifrování a předávání výkazů do celostátního zpracování do Integrovaného informačního systému Státní pokladny.

2.4 Účetnictví ZZS OK dle účetní reformy

Účetnictví v ZZS OK je v rámci účetní reformy k 1. 1. 2010 vedeno v souladu s těmito právními předpisy: se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění; s vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o účetnictví; s Českými účetní standardy pro vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.³²

Dále musí být účetnictví organizace dle účetní reformy vedeno v souladu s Metodikou účtování, vydávanou ekonomickým odborem Krajského úřadu Olomouckého kraje.³³

³² Srov. SM – 20 Zajišťování účetnictví v ZZS OK z interních zdrojů organizace.

³³ Srov. Metodický pokyn pro PO zřízené Olomouckým krajem. Dostupný ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>.

2.4.1 Rozsah vedení účetnictví ZZS OK

ZZS OK vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu na základě rozhodnutí zřizovatele k datu 1. 1. 2010 a v souladu s Metodickým pokynem pro PO zřízené Olomouckým krajem vydaným s účinností od 1. 1. 2010, tj.:³⁴

- neoceňuje majetek a závazky reálnou hodnotou,
- nesestavuje přehled o peněžních tocích,
- nemusí účtovat o nepředvídatelných rizicích a možných ztrátách s výjimkou odpisů,
- neúčtuje o rezervách a opravných položkách mimo tvorby dle zvláštních předpisů.

2.4.2 Účetní knihy v ZZS OK³⁵

ZZS OK vede v souladu s ustanovením ZoÚ č. 563/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů tyto účetní knihy:

- hlavní kniha,
- kniha analytických účtů,
- kniha podrozvahových účtů,
- obratová předvaha.

Podrobné doplňující údaje organizace k hlavní knize jsou obsaženy ve vedlejších knihách, kterými jsou:

- kniha dodavatelských faktur (KDF),
- kniha odběratelských faktur (KOF),
- pokladní kniha
- kniha dlouhodobého majetku,
- kniha skladových zásob.

Propojení knihy hlavní s knihami vedlejšími se uskutečňuje prostřednictvím „kontaktních účtů“, tj. účtů s jinými vlastnostmi jako běžné účty, na které nelze účtovat přímo zadáním účtu. Jedná se o specifický způsob účtování v systému SAP ECC 5.0.

³⁴ Srov. Metodický pokyn pro PO zřízené Olomouckým krajem. Dostupný ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>.

³⁵ Srov. SM - 20 Zajišťování účetnictví v ZZS OK z interních zdrojů organizace.

Účetní deníky a hlavní kniha účetnictví jsou v ZZS OK pořizovány a uschovávány elektronicky. Obratová předvaha je pořizována měsíčně v tištěné podobě.³⁶

2.4.3 Účtový rozvrh OK

Účtový rozvrh ZZS OK je v návaznosti na reformu účetnictví státu sestaven na základě směrné účtové osnovy v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

Účtový rozvrh je členěn na syntetické a analytické účty v souladu se zřizovací listinou. Pomocí třímístného číselného rozsahu analytického členění jsou samostatně vymezeny účty pro hlavní a pro doplňkovou činnost.

Analytické členění účtu je řešeno s ohledem na finanční řízení organizace, s vazbou na procesy vnitřní kontroly hospodářských operací a nakládání s majetkem ZZS OK, s ohledem na pravidelná statistická šetření. Analytické členění účtového rozvrhu je dodrženo i u podrozvahových účtů s cílem řádného sestavení přílohy účetní závěrky.³⁷

2.4.4 Členění ZZS OK v systému účetnictví

Účetní systém ZZS OK je nastaven takovým způsobem, aby veškeré výstupy odpovídaly požadavkům výkaznictví a statistickým sledováním ve zdravotnictví se současným zachováním původního členění ZZS před transformací, tedy před sloučením pěti záchranných služeb. Ve vazbě na tyto požadavky je základní členění organizace na celky, kterými jsou ředitelství a pět územních odborů (ÚO), které kopírují původní organizace před delimitací na úrovni dřívějších okresů Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník. Územní odbory se dále člení na výjezdová stanoviště (VS).

V rámci územních odborů jsou dle činností na úrovni výjezdových stanovišť (VS) zřízena nákladová střediska (NS), která jsou zakotvena v Organizačním řádu ZZS OK.³⁸

³⁶ Srov. SM - 20 Zajišťování účetnictví v ZZS OK z interních zdrojů organizace.

³⁷ Srov. tamtéž.

³⁸ Srov. tamtéž.

Nákladová střediska jsou synonymem termínu hospodářská střediska (HS). ZZS OK má v organizačním řádu stanoveno členění organizace na hospodářská střediska.

V ekonomickém informačním systému SAP je používán dle dispozic systému termín nákladová střediska. Terminologie nákladových středisek je definována ve vnitropodnikové směrnici SM – 20 Zajišťování účetnictví ZZS OK.

Účetní členění nákladových (hospodářských) středisek ZZS OK dle činností:³⁹

1) výkonová střediska:

- RLP – rychlá lékařská pomoc
- RZP – rychlá zdravotnická pomoc
- LZZS – letecká zdravotnická záchranná pomoc
- LSPP – lékařská služba první pomoci

2) režijní střediska:

- KZOS – krajské zdravotnické operační středisko
- ředitelství ZZS OK (včetně administrace VS Hněvotínská, Olomouc)
- administrace jednotlivých ÚO

Nákladová střediska jsou označena třímístným číselným znakem, kdy první místo zleva označuje číslo územního odboru (1xx, 2xx, 3xx, 4xx, 5xx), druhé místo se vztahuje k činnosti organizace (x1x, x2x, x3x, x5x, x6x, x7x, x8x, x9x) a na třetí pozici vpravo je pořadí střediska dané činnosti (xx1, xx2, . . . , xx9).

Číselné řady dokladů v ZZS OK

Číselné řady dokladů v ZZS OK vychází z metodiky a možností nastavení ekonomického informačního systému SAP. Druhy dokladů jsou dle typu vymezeny alfanumerickými znaky. Pro druhy dokladů jsou v ekonomickém SW v nastavení systému vymezeny intervalem číselné řady. Nastavení číselných řad dokladů je zakotveno v integrovaném systému organizace ve směrnici SM – 20 Zajišťování účetnictví ZZS OK.

³⁹ Srov. R – 01 Organizační řád ZZS OK z interních zdrojů organizace.

3 Reforma účetnictví státu a legislativa pro vybrané účetní jednotky v návaznosti na účetní reformu

Reforma účetnictví státu, jejíž zavedení v České republice bylo ustanoveno k datu 1. 1. 2010, je druhou největší reformou účetnictví v polistopadové historii naší republiky. Je velmi rozsáhlá a složitá, jelikož zavádí nové postupy účtování, výkaznictví a předávání dalších legislativně stanovených záznamů pro potřeby státu v předepsaných termínech v účetních jednotkách státní správy a územní samosprávy. V souvislosti se zavedením účetní reformy bylo zavedeno označení účetních jednotek státní správy a územní samosprávy do souhrnného termínu vybrané účetní jednotky. Definice těchto jednotek již byla uvedena v kapitole 1.3 a jejich právní vymezení je podrobně popsáno v kapitole 3.2.2.

3.1 Reforma účetnictví státu

Před zavedením účetnictví státu nebyl v České republice znám pojem vybrané účetní jednotky. Na úrovni územní samosprávy byly územní samosprávné celky (ÚSC) a jejich příspěvkové organizace (PO) označovány souhrnným termínem ROPO (rozpočtové a příspěvkové organizace), přičemž rozpočtové organizace (RO) nebo-li ÚSC představovaly kraje, obce a dobrovolné svazky obcí (DSO). Příspěvkové organizace (PO) zde vystupovaly jako PO ÚSC.

Příspěvkové organizace krajů, obce a dobrovolné svazky obcí zpracovávaly před zavedením účetní reformy do konce roku 2009 výkazy účetní závěrky v tehdy platném, zákonem stanoveném rozsahu obsahovém vymezení dle vyhlášky č. 505/2002 Sb. Výkazy účetní závěrky byly zpracovávány a odevzdávány jak v písemné, tak i elektronické formě ve struktuře dat stanovených tehdy platnou prováděcí vyhláškou 16/2001 Sb. Struktura dat výkazů v elektronické formě byla stanovena v Příloze č. 4 k vyhlášce č. 16/2001 Sb. Elektronicky zpracovaná data organizace odesílaly do AUTOMATU UCR na kraj na bázi ekonomického informačního systému GORDIC.

Příspěvkové organizace obcí odevzdávaly výkazy obcím, ty je načetly v rámci rozpočtu obcí a následně data v rozpočtové skladbě za obec předávaly kraji, jak již bylo popsáno. Kraj po kontrole automatizovaně načtených dat provedl jejich zpracování

ve státem stanoveném termínu a dále předával výkazy účetní závěrky za kraj v tehdy platné rozpočtové skladbě státu prostřednictvím Automatizovaného rozpočtového informačního systému (ARIS).

Data účetní závěrky byla elektronicky předávána dle Přílohy č. 4 k vyhlášce č. 16/2011 Sb. v textovém formátu (TXT) ve struktuře těchto tří vět: VĚTA_45, VĚTA_46 a VĚTA_47. První věta obsahovala údaje vztahující se k organizaci či subjektu a období, za které byly údaje předkládány. V druhém typu věty byl definován druh výkazu a případně jeho části. Třetí věta obsahovala hodnoty údajů výkazů vztahující se k identifikaci předchozí věty.

Systém ARIS z pozice organizační složky státu (OSS) zabezpečovalo Ministerstvo financí ČR. MF ČR. Následně provedlo načtení výkazů OSS a jimi zřizovaných PO dle přílohy č. 1 a výkazů krajů dle přílohy č. 2 v rámci rozpočtové skladby státu. Neexistoval žádný přehled o majetku, pohledávkách a závazcích na úrovni státu. Data byla vykazována na úrovni příjmů a výdajů v zákonem stanovené rozpočtové skladbě.

Účetní reforma k datu 1. 1. 2010 nepřináší pouze změny do účetnictví vybraných účetních jednotek, ale také změny do hospodaření a nakládání těchto jednotek s majetkem. Nevýznamnější a značně složité změny v souvislosti s účetní reformou zasahují ve vybraných účetních jednotkách do výkaznictví, nebo-li do způsobu zpracování a předávání účetních výkazů.

MF ČR v souvislosti s účetní reformou zavedlo Integrovaný informační systém Státní pokladny (zkráceně Státní pokladny, dále také IISSP). Pro centralizaci dat výkaznictví vybraných účetních jednotek a státu v IISSP byl MF ČR zaveden Centrální systém účetních informací státu (CSÚIS).

Projekt IISSP byl zahájen v lednu roku 2009. Produktivní start CSÚIS byl spuštěn počínaje lednem 2010.⁴⁰ Vybrané účetní jednotky předávají zpracované účetní výkazy do Státní pokladny elektronicky prostřednictvím CSÚIS v předepsané struktuře. Systém státní pokladny je podrobně popsán v podkapitole 3.1.4 a systém CSÚIS je vysvětlen v podkapitole 3.1.5.

⁴⁰ Srov. <http://www.statnipokladna.cz/cs/IISSP.html#268>.

3.1.1 Základní principy reformy účetnictví státu

Reforma účetnictví státu k 1. 1. 2010 je založena na základě usnesení vlády České republiky (zkráceně UV ČR) č. 561 ze dne 23. 5. 2007. V příloze UV ČR je definována hlavní teze a základní čtyři principy účetnictví státu:⁴¹

- princip vytvoření odpovídajících podmínek,
- princip efektivnosti zvolených prostředků
 - a) s ohledem na předpokládané změny a vyhodnocení jejich dopadů,
 - b) s ohledem na předpokládané přínosy a vyhodnocení efektivnosti,
- princip věrnosti zobrazované informace,
- princip včasnosti.

V odborné literatuře zabývající s účetnictvím vybraných účetních jednotek (VÚJ) v souvislosti s reformou účetnictví státu se Nováková zmiňuje, že právní rámec reformy byl založen na základě usnesení vlády (dále také UV ČR) č. 561 ze dne 23. 5. 2007. Tímto usnesením byl schválen vznik účetnictví státu ke dni 1. 1. 2010.⁴²

Zavedení účetní reformy zahrnuje i velmi složitou legislativu. V souvislosti s účetní reformou byly průběžně novelizovány stávající právní předpisy a vydány nové právní normy týkající se vybraných účetních jednotek.

Legislativa k účetní reformě zahrnuje zákony, vyhlášky, přílohy k vyhláškám a České účetní standardy. Tato legislativa je v přehledném členění dle předmětu úpravy doložena v kapitole 3.2.

⁴¹ Srov. Usnesení vlády České republiky č. 561 ze dne 23.5.2007. Dostupné ze zdroje:
<http://www.statnipokladna.cz/cs/Legislativa-Statni-pokladna.html>.

⁴² Srov. NOVÁKOVÁ, Š. *Účetnictví příspěvkových organizací od 1. 1. 2010: sbírka souvztažností s výkladem*. s .5.

3.1.2 Podstata a cíl reformy účetnictví státu

Hlavní teze účetní reformy

Dle UV ČR č. 561 ze dne 23. 5. 2007 lze základní principy vzniku účetnictví státu shrnout do hlavní teze:

*„Cílem vytvoření účetnictví státu je vytvoření podmínek pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci státu a příslušných účetních jednotek.“*⁴³

Ze základních principů a hlavní teze účetní reformy vychází podstata a cíl reformy účetnictví státu.

Podstata a cíl reformy účetnictví státu

Podstata reformy účetnictví státu a její hlavní cíl je výstižně definován na elektronickém portálu pro obce:

„Hlavním cílem reformy účetnictví státu je reformovat způsob, jakým subjekty veřejné správy účtují a vykazují, a přispět tak k zajištění úplných, správných a včasných informací jak na individuální, tak na konsolidované úrovni.“ ...⁴⁴

*... „Reforma přibližuje postupy účtování subjektů veřejné správy postupům používaným podnikatelskými subjekty. Reforma by měla přinést přehlednější, rychlejší a průhlednější informace o hospodaření státu a také více podkladů pro operativní řízení subjektů veřejné správy. Jednotlivé účetní subjekty by měl být snáze porovnatelné. V neposlední řadě by měly být - díky použití reálné hodnoty majetku určeného k prodeji lépe viditelné transakce se státním majetkem.“*⁴⁵

Zavedení účetní reformy veřejných financí k 1. 1. 2010 je z důvodu její značné rozsáhlosti, složitosti a časové náročnosti rozfázováno do jednotlivých realizačních etap v rozmezí let 2010 – 2013 – viz. kapitola 3.1.3.

⁴³ Usnesení vlády České republiky č. 561 ze dne 23.5.2007. Dostupné ze zdroje:
<http://www.statnipokladna.cz/cs/Legislativa-Statni-pokladna.html>.

⁴⁴ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6424330>.

⁴⁵ Srov. <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6424330>.

3.1.3 Rozfázování účetní reformy v letech 2010 - 2013

K rozfázování rozsáhlé účetní reformy od data 1. 1. 2010 na jednotlivé etapy do roku 2013 muselo být přikročeno hlavně s ohledem na skutečnost, aby vybrané účetní jednotky mohly podniknout tyto kroky související se zavedením účetní reformy:

- vzdělávání zaměstnanců zabezpečujících zpracování účetnictví a výkaznictví před zavedením reformy a dále naplánování jejich průběžného vzdělávání,
- určení realizačního týmu pro zavedení účetní reformy,
- zpracování harmonogramu prací a rozpočtu nákladů v souvislosti se zavedením reformy,
- připravení převodových můstků z původní účetní osnovy do účetní osnovy platné dle účetní reformy,
- zjištění nastavení ekonomických informačních systémů v souladu s účetní reformou pro systém účetnictví i výkaznictví,
- zapracování změn souvisejících se zpracováním účetnictví a výkaznictví do vnitřních směrnic organizací.

Realizační etapy účetní reformy jsou zveřejněny na webu MF ČR a jsou zpracovány v přehledné tabulce – viz. tabulka č. 4.

V tabulkovém přehledu realizačních etap reformy účetnictví státu k datu 1. 1. 2010 uvádí MF ČR pro vybrané účetní jednotky tyto skutečnosti:⁴⁶

- označení etapy alfanumerickým znakem,
- problematika řešená v dané etapě,
- hlavní úkoly účetních jednotek,
- odborná pomoc MF ČR,
- skutečné termíny prací pro danou etapu,
- postupné kroky pro skupiny účetních jednotek.

⁴⁶ Srov. http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi.html.

Tabulka č. 4: Základní rozfázování vytvoření účetnictví státu k 1. lednu 2010⁴⁷

Etapa	Problematika	Hlavní úkoly účetních jednotek	Odborná pomoc MF	Skutečné termíny prací	Postupné kroky pro skupiny účetních jednotek
A0	Změna směrné účtové osnovy	Nastavení převodových můstků a převedení zůstatků	Vytvoření převodového můstku – zveřejněn 21.10.2009 Příslušný Český účetní standard bude zveřejněn do 30. 11. 2009	IX/2009 až II/2010	
A1	Nové části a vzory účetní závěrky	Úprava SW a práce na sestavení účetní závěrky	Vzory částí účetní závěrky jsou přílohou vyhlášky	IX/2009 až XII/2010	
A2	Nové metody a postupy účtování	Organizační zajištění účtování o nových účetních případech; změna algoritmů v SW	Portál na webových stránkách MF, podpora školení	IX/2009 až II/2010, příp. XII/2010	Mezní termín pro splnění povinnosti se odvíjí od předávání účetních záznamů
A3	Podrozvaha	Organizační zajištění účtování o nových účetních případech; změna algoritmů v SW	Portál na webových stránkách MF, podpora školení	IX/2009 až II/2010, příp. XII/2010	Mezní termín pro splnění povinnosti se odvíjí od předávání účetních záznamů
A4	Předávání účetních záznamů	Příprava SW, organizační zajištění, zejm. jmenování zodpovědných osob za přenos účetních záznamů	Portál na webových stránkách MF, podpora školení, testovací prostředí pro SW společnosti,	První finanční údaje II/2010	OSS a státní fondy
B	Odpisování majetku a tvorba opravných položek (s výjimkou pohledávek)	Organizační zajištění účtování o nových účetních případech; změna algoritmů v SW	testovací prostředí pro SW společnosti,	Finanční údaje a účetní záznamy IV/2010	OSS, jimi zřizované PO a státní fondy
C	Předávání statistických dat	Organizační zajištění třídění účetních případů dle statistických požadavků; změna algoritmů v SW	Portál na webových stránkách MF, příslušný Český účetní standard	2011	Municipality – kraje, obce, DSO, RRRS a jimi zřizované PO
D1	Konsolidace – etapa 1	Sestavení pomocných konsolidačních přehledů - zjednodušené metody konsolidace	Portál na webových stránkách MF – konsolidační manuál	2011	
D2	Konsolidace – etapa 2	Sestavení pomocných konsolidačních přehledů	Portál na webových stránkách MF – konsolidační manuál	VII/2011	Konsolidační vyhláška bude předložena do připomínkového řízení počátkem roku 2010
E 1	Ocenění majetku 1 Kč	Organizační zajištění zúčtování stávajícího majetku	Portál na webových stránkách MF – konsolidační manuál	IX/2010 až VII/2012 2009 až 2011	Všechny konsolidované a konsolidující ÚJ státu
E2	Ocenění majetku reálnou hodnotou	Organizační zajištění ocenění stávajícího majetku určeného k prodeji a zajištění účtování o nových účetních případech	Portál na webových stránkách MF, osobní jednání	I/2010 až VII/2010 I/2010 až XII/2010 2010 až 2011	OSS a státní fondy ostatní vybrané účetní jednotky Pozemkový fond ČR

⁴⁷ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi_65645.html.

Tabulka č. 5: Aktuální fázování účetnictví státu v letech 2011 – 2012⁴⁸

ETAPA	PROBLEMATIKA	První plnění povinností (nejzazší termín)
A0	Změna směrné účtové osnovy	1.1.2010
A1	Nové části a vzory účetní závěrky	20.7.2010
A2	Nové metody a postupy účtování	20.7.2010
A3	Účtování na podrozvahových účtech	V průběhu let 2010 a 2011
A4	Předávání účetních záznamů	Dnem 20. 7. 2010
B	Odpisování majetku a tvorba opravných položek (s výjimkou pohledávek)	Poprvé 31. 12. 2011
C	Předávání statistických dat	Poprvé v červenci 2012
D	Konsolidace – sestavení účetních výkazů za Českou republiku	Předpoklad změny - v roce 2014 za rok 2013
E1	Ocenění majetku 1 Kč	Nejpozději do 1. 1. 2012
E2	Ocenění majetku reálnou hodnotou	Nejpozději do 31. 12. 2011

Výše uvedená tabulka č. 5 zahrnuje i již realizované etapy účetní reformy A0, A1, A2 a A4 v roce 2010 a etapu A3 dokončenou v roce 2011. Samozřejmě zahrnuje etapy fázování reformy, které jsou řešeny v aktuálním období v průběhu let 2011- 2012. Jedná se o etapy A3 (částečně), B, C, E1 a E2. Tabulka taktéž vymezuje etapu D, jejíž uskutečnění se předpokládá v letech 2013 – 2014. Touto důležitou etapou je konsolidace, jejíž realizací bude naplněn hlavní cíl účetní reformy, tedy zavedení účetnictví státu v návaznosti na sestavení výkazů za Českou republiku.

3.1.4 Integrovaný informační systém Státní pokladny (IISP)

Základní principy Státní pokladny (IISP)

Ministerstvo financí stanovilo jako základní cíl budování Integrovaného informačního systému Státní pokladny (IISP) zabezpečení kvalitních, včasných a jednotných informací nezbytných pro správné a objektivní řízení státních financí.⁴⁹

Účelem projektu Státní pokladny je získat účinný, transparentní, efektivní a centralizovaný nástroj pro řízení veřejných financí, centralizaci účetních informací státu, konsolidaci vybraných ekonomických ukazatelů za veřejnou správu a komplexní přesné a včasné výkaznictví za celý veřejný sektor v souladu s mezinárodními standardy.

⁴⁸ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi.html.

⁴⁹ Srov. <http://www.statnipokladna.cz/cs/IISP.html#268>.

Systém IISSP, nebo-li Státní pokladny má pro potřeby státu prostřednictvím MF ČR realizovat níže uvedené požadavky:⁵⁰

- efektivně řídit státní finance a dosáhnout transparentnost ve výdajích státních prostředků,
- realizovat cíle fiskální politiky státu,
- provozovat likviditu státu za minimálních nákladů a maximálních výnosů,
- zajistit platby veřejné správy včetně „Jediného účtu státu“,
- podporovat řízení státních aktiv a pasiv,
- efektivně připravovat státní rozpočet,
- transparentně realizovat státní rozpočet,
- zajistit přesné účetní výkaznictví,
- zavést kontroly výdajů ex-ante a ex-post.

Hlavní bloky Státní pokladny (IISSP)

Integrovaný informační systém Státní pokladny (IISSP) se skládá z tří hlavních bloků, mezi které patří:

1) Rozpočtový informační systém (RIS), který je nástrojem pro plánování, schvalování a realizaci rozpočtu včetně Ex-ante kontroly, který umožňuje sjednotit postupy v oblasti rozpočtování, člení se na moduly:

- RIS PR – příprava rozpočtu, zpracování návrhu rozpočtu a rozpisu R1,
- RIS RE – realizace rozpočtu, rozpočtová opatření, alokování zdrojů a realizace plateb - řízením platebního styku se bude optimalizovat využití disponibilních prostředků státního rozpočtu, platby bude realizovat ČNB.⁵¹

⁵⁰ Srov. <http://www.statnipokladna.cz/cs/IISSP.html#268>.

⁵¹ Srov. tamtéž

2) Centrální účetní systém (CÚS), který představuje centrální ekonomicko-informační systém, ve kterém budou shromažďovány účetní informace definovaných účetních jednotek a zároveň bude možnost tato data zpětně využívat.

Základní pilíř tvoří CSÚIS - stát se stane konsolidující jednotkou se specifickými způsoby agregace a konsolidace dat. Cílem bude získávat včasné, věrohodné, objektivní informace, které budou dále využívány při sledování hospodaření státu jako celku i jeho jednotlivých složek, při řízení hotovosti a poskytování standardních výstupů jak pro Ministerstvo financí, tak statistické údaje ČR i EU.

3) Manažerský informační systém (MIS) je nadstavbový nástroj určený pro vrcholový a střední management k operativnímu rozhodování, pro řízení a kontrolu, prognózování apod. MIS pracuje s informacemi z RIS a CÚS na základě analýzy dat pomocí „infokostek“. S manažerským informačním systémem budou pracovat uživatelé MF i jednotlivých kapitol.⁵²

3.1.5 Způsob předávání účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS)

V souvislosti se zavedením účetní reformy byl pro vzájemnou komunikaci vybraných účetních jednotek s CSÚIS za účelem předání dat do Státní pokladny vytvořen na webu MF ČR elektronický portál INBOX. Ministerstvo financí ČR umožňuje vstup do portálu INBOX a do CSÚIS pouze registrovaným zodpovědným osobám (ZO) a náhradním zodpovědným osobám (NZO) na základě přiděleného certifikátu.

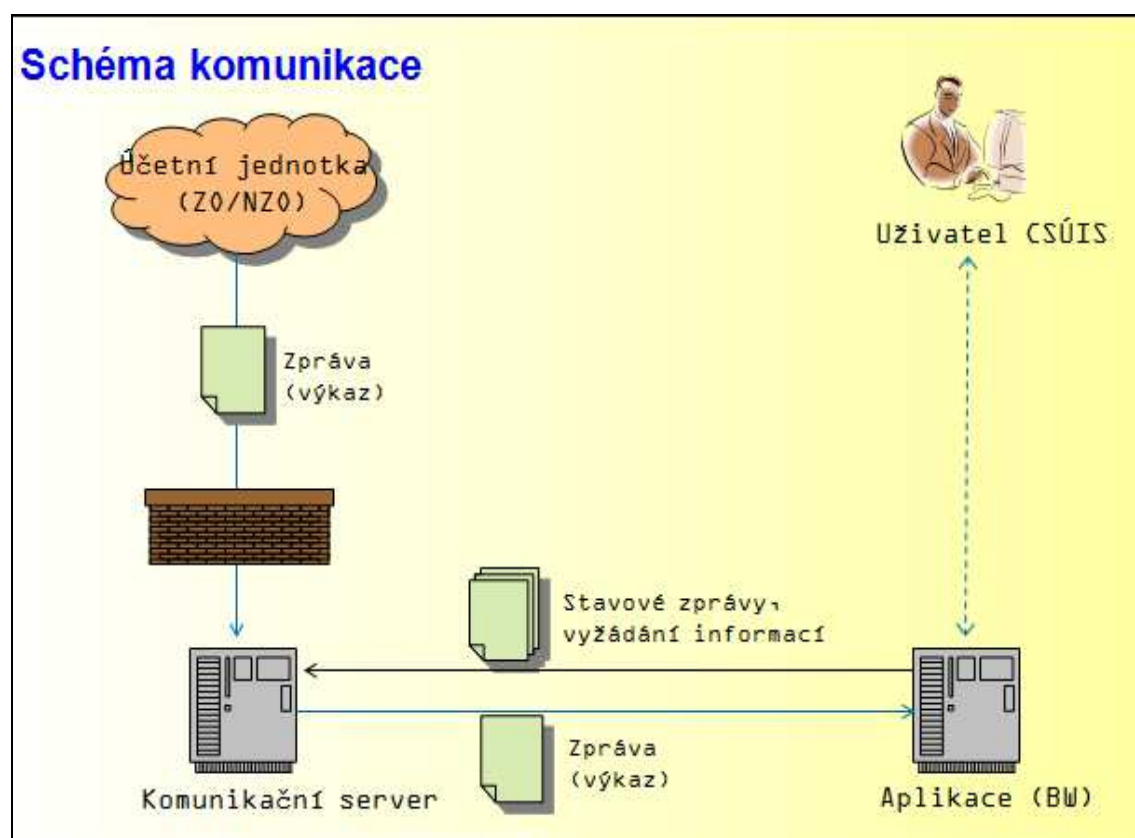
Prostřednictvím webového portálu INBOX sledují vybrané účetní jednotky v souvislosti se zpracováním a elektronickým předáváním účetních záznamů do Státní pokladny tyto skutečnosti:

- stav odeslání účetních záznamů do CSÚIS,
- stav načtení účetních záznamů v CSÚIS,
- stav zpracování účetních záznamů v CSÚIS.

⁵² Srov. <http://www.statnipokladna.cz/cs/IISSP.html#268>.

Komunikace účetních jednotek zastoupených ZO nebo NZO s Centrálním systémem účetních informací státu (CSÚIS) prostřednictvím komunikačního serveru INBOX je přehledně znázorněna ve schématu komunikace v obrázku č. 4.

Obrázek č. 4: Schéma komunikace účetní jednotky s CSÚIS⁵³

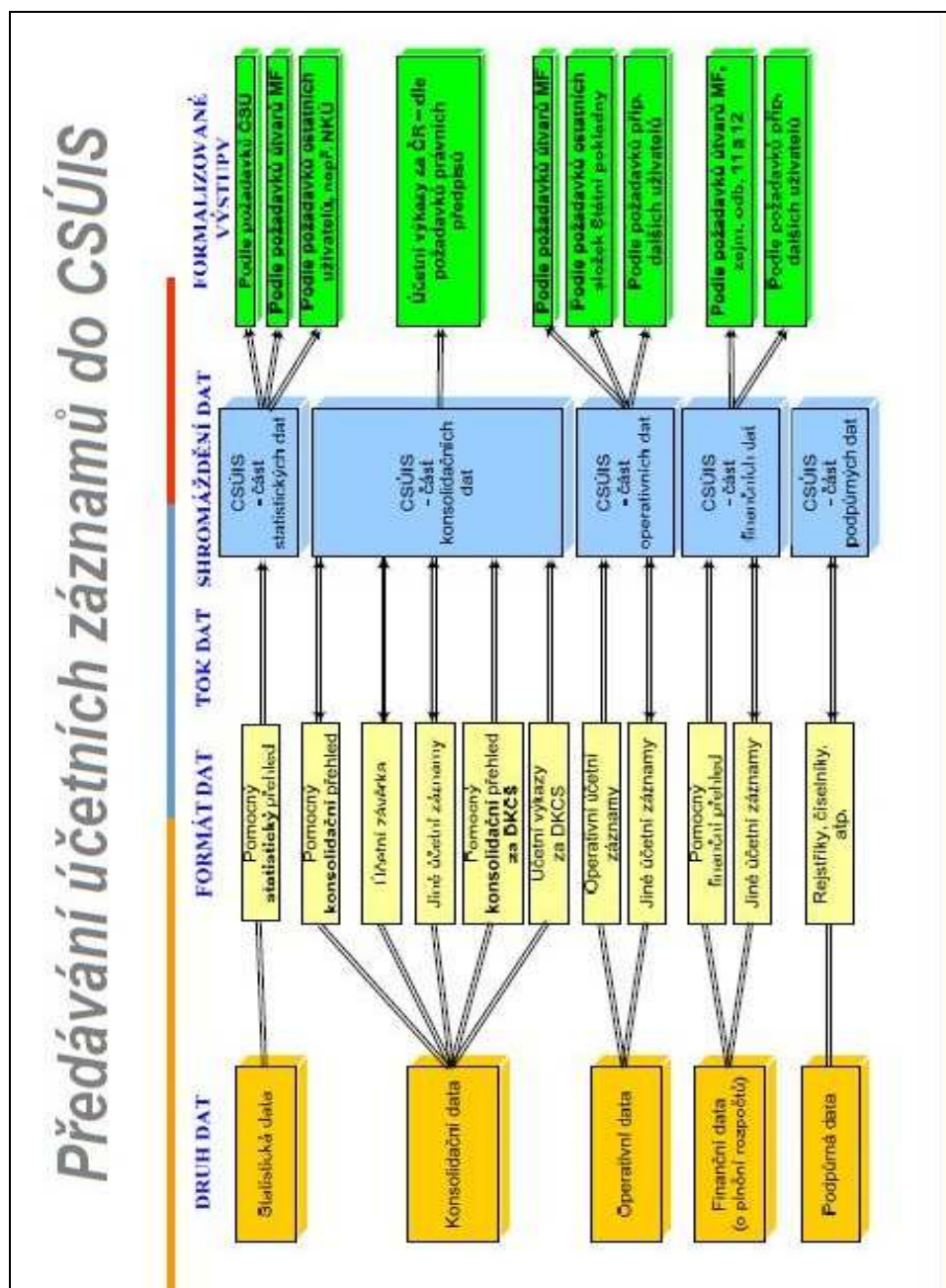
Účetní jednotky prostřednictvím komunikačního serveru INBOX posílají do datového skladu CSÚIS zprávy obsahující elektronicky zpracované výkazy účetní závěrky.

Jako zpětnou vazbu z datového skladu CSÚIS dostávají elektronicky zpracované stavové zprávy na základě vyžádání informací.

⁵³ Prezentace CSÚIS pro IT společnosti - ze dne 24.11.2009 (Integrovaný informační systém státní pokladny, Ministerstvo financí). Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>.

Pro názorné vysvětlení značně složitého procesu předávání účetních záznamů do CSÚIS dokládám schéma – viz. obrázek č. 5.

Obrázek č. 5: Předávání účetních záznamů do CSÚIS ⁵⁴

⁵⁴ Prezentace CSÚIS pro IT společnosti - ze dne 24.11.2009 (Integrovaný informační systém státní pokladny, Ministerstvo financí). Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>.

Technické řešení CSÚIS v souvislosti se zavedením Státní pokladny je doloženo v blokovém schématu v příloze č. 2 – viz. obrázek č. 6. Uvedené schéma zobrazuje tok dat mezi zúčastněnými subjekty a datovým skladem v rámci těchto skutečností:

- předávání účetních záznamů,
- předávání finančních výkazů,
- opravy záznamů a výkazů,
- stavové zprávy.

Technické řešení CSÚIS ve vazbě s portálem pro kraje je doloženo v příloze č. 3 v obrázku č. 7 a probíhá níže uvedeným způsobem:⁵⁵

- účetní jednotky (ÚJ) prostřednictvím zástupných osob (ZO) nebo náhradních zástupných osob (NZO) zasílají výkazy účetní závěrky ke kontrole zřizovateli, tedy kontaktní osobě na kraj a následně prostřednictvím INBOXU do CSÚIS,
- účetní jednotky prostřednictvím ZO nebo NZO sledují stavové zprávy a na jejich základě provádí opravu dat,
- kraj sleduje stav sběru dat svých ÚJ na portálu pro kraje
- kraj vyhodnocuje chyby a analyzuje data ÚJ na portálu pro kraje,
- kraj komunikuje s účetními jednotkami, upozorňuje jejich ZO na případné chyby či nedostatky a metodicky ÚJ podporuje,
- kraj komunikuje s MF ČR prostřednictvím portálu pro kraje.

⁵⁵ Srov. Prezentace MF ČR: Workshop se zástupci krajů – ze dne 3.12.2009. Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/195/prezentace-mf-cr-ze-dne-3122009--sber-dat.pdf>.

3.2 Legislativa pro VÚJ v návaznosti na účetní reformu

Legislativa k účetnictví vybraných účetních jednotek v návaznosti na zavedení účetní reformy k datu 1. 1. 2010 je rozsáhlá a složitá. Zahrnuje zákony platné z předcházejících období i novelizované zákony, dále vyhlášky a České účetní standardy (ČÚS). Právní předpisy, které se vztahují na VÚJ, se týkají vedení účetnictví těchto účetních jednotek, jejich hospodaření a nakládání s majetkem, finanční kontroly, výkaznictví a předávání účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS). Z tohoto důvodu jsou právní předpisy členěny v podkapitolách dle předmětu právní úpravy.

3.2.1 Právní předpisy vztahující se k vedení účetnictví VÚJ

Vedení účetnictví ve vybraných účetních jednotkách v souvislosti se zavedením reformy účetnictví státu k 1. 1. 2010 vymezují tyto právní předpisy:

1) Účetnictví vybraných účetních jednotek je legislativně upraveno ustanovením zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů s účinností dnem 1. 1. 2009. Uvedený právní předpis byl v rámci účetní reformy dvakrát novelizován. První novelizace byla aplikována zákonem č. 304/2008 Sb. s účinností dnem 1. 1. 2010, s výjimkou ustanovení, která nabyla účinnosti dnem 1. 1. 2009.⁵⁶ Druhá novelizace byla uskutečněna zákonem č. 410/2010 Sb. s účinností dnem 1. 1. 2011. Novelizovaná ustanovení se týkají nejen podnikatelů, ale i vybraných účetních jednotek.⁵⁷ V §1, odst. 1, zákona o účetnictví ve znění pozdějších předpisů je zakotveno, že zákon stanoví v souladu s právem Evropských společenství rozsah a způsob vedení účetnictví a požadavky na jeho průkaznost. Dále pak v § 1, odst. 2 je definováno, na koho se zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví vztahuje. Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů vymezuje vybrané účetní jednotky v § 1, odst. 3. Mezi vybrané účetní jednotky dle tohoto ustanovení náleží organizační složky státu, státní fond podle rozpočtových pravidel,

⁵⁶ Srov. SVOBODOVÁ, J. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2010*. s. 9.

⁵⁷ Srov. SVOBODOVÁ, J. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2011*. s. 9.

Pozemkový fond České republiky, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny. Vybrané účetní jednotky se označují pro potřeby této práce zkráceně VÚJ. Zákon o účetnictví v § 1 nevymezuje pouze vybrané účetní jednotky, ale obsahuje i další důležitá ustanovení, například zjišťování účetních záznamů pro potřeby státu. Tento zákon také upravuje úschovu účetních záznamů.

Přehledným výkladem zákona o účetnictví je publikace Kovalíkové, která předkládá zákon o účetnictví platný pro rok 2010 v roli jednoduchého průvodce v každodenní praxi. Autorka shodně s ustanovením zákona uvádí, že zjišťování účetních záznamů pro potřeby státu za ČR provádí MF ČR, které též spravuje CSÚIS.⁵⁸ V komentáři Kovalíková objasňuje pojem účetní jednotky, vedení účetnictví, průkaznost účetnictví a právní rámec vzniku účetnictví státu.

2) Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky ve znění vyhlášky č. 435/2010 Sb., stanovuje v příloze č. 7 Směrnou účtovou osnovu pro vybrané účetní jednotky. Směrná účtová osnova vymezuje pro VÚJ předepsané syntetické účty v členění v účtových třídách 0 – 9 a dále v členění v účtových skupinách.

3) České účetní standardy (ČÚS) pro vybrané účetní jednotky jsou členěny dle předmětu úpravy. V souladu s reformou účetnictví státu jsou k datu 1. 1. 2010 platné tyto účetní standardy pro vybrané účetní jednotky:

- ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech,
- ČÚS č. 702 – Otevírání a zavírání účetních knih,
- ČÚS č. 703 – Transfery,
- ČÚS č. 704 – Fondy účetní jednotky,
- ČÚS č. 705 – Rezervy,
- ČÚS č. 706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek,
- ČÚS č. 707 – Zásoby,
- ČÚS č. 708 – Odepisování dlouhodobého majetku.

⁵⁸ Srov. KOVALÍKOVÁ, H. *Zákon o účetnictví 2010*. s 13.

4) Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků stanoví pro VÚJ požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace majetku a závazků, včetně bližších podmínek inventarizace jiných aktiv a jiných pasiv. Vymezuje tyto základní pojmy: prvotní inventury, rozdílové inventury, dodatečné inventurní soupisy, inventurní zápisy, inventarizační zprávu, vybraný majetek, inventarizační závěr, inventarizační položky, pomocnou evidenci, inventurní evidenci, zúčtovatelné rozdíly a další pojmy.

3.2.2 Právní předpisy pro VÚJ vztahující se na hospodaření a nakládání s majetkem

Hospodaření a nakládání s majetkem se ve vybraných účetních jednotkách řídí těmito právními předpisy:

- 1) Organizační složka státu (OSS) je právně vymezena zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Organizační složky státu zahrnují široký okruh státních orgánů, institucí a zařízení státu.
- 2) Finanční hospodaření OSS je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. Zákon je nazýván termínem „rozpočtová pravidla“ a vztahuje se i na hospodaření příspěvkových organizací organizačních složek státu (zkráceně PO OSS).
- 3) Základní právní rámec územně samosprávných celků (ÚSC) a příspěvkových organizací územně správních celků (zkráceně PO ÚSC) vymezuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, tzv. zákon o rozpočtových pravidlech. Za územně správní celky považujeme dle tohoto zákona obce, dobrovolné svazky obcí, města a kraje.

Jednoznačně jsou vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC vysvětleny v knize Voltnerové. Autorka uvádí, že zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech je základní právní úpravou, na které stojí vztah mezi zřizovatelem – územním samosprávným celkem a jím zřízenou příspěvkovou organizací.⁵⁹ Voltnerová v knize přehledným způsobem popisuje výklad právního rámce PO ÚSC. Srozumitelně objasňuje

⁵⁹ Srov. MADEROVÁ-VOLTNEROVÁ; Tégl, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC 2011*. s. 6.

právní terminologii, základní právní problematiku i rozpočtová pravidla územních rozpočtů.

3.2.3 Právní předpisy vztahující se na finanční kontrolu ve VÚJ

Finanční kontrola ve vybraných účetních jednotkách zůstává v rámci účetní reformy beze změn a řídí se těmito právními předpisy:

1) Významným předpisem, dle kterého VÚJ postupují při finanční kontrole je zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) s účinností dnem 1. 1. 2002, ve znění pozdějších předpisů. Obecná ustanovení zákona o finanční kontrole obsahuje část první. V § 1, odst. 1 tohoto zákona je vymezeno uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Ustanovení § 2 zákona o finanční kontrole obsahuje vymezení pojmů pro účely zákona, v § 3 je definovány prvky systému finančního řízení. Hlavní cíle finanční kontroly jsou zakotveny v § 4. Druhá část zákona o finanční kontrole upravuje veřejnosprávní kontrolu, část třetí finanční kontrolu podle mezinárodních smluv a část čtvrtá vnitřní kontrolní systém. V části páté jsou obsažena ustanovení přechodná a zmocňovací. V Částech šest až třináct jsou vymezeny změny zákonů, v části čtrnáct účinnost zákona.⁶⁰

2) Prováděcí vyhláškou zákona o finanční kontrole je vyhláška č. 416/2004 Sb. Tato vyhláška stanovuje bližší podrobnosti o kontrolních metodách a kontrolních postupech. Prováděcí vyhláška k zákonu o finanční kontrole upravuje strukturu, rozsah, postup a termíny předkládání zpráv o výsledcích finančních kontrol.

Důležitým poznatkem, který Voltnerová uvádí k problematice finanční kontroly je, že příspěvková organizace ÚSC hospodaří s veřejným majetkem. Z toho důvodu se na účetní jednotky PO ÚSC vztahuje i zákon o finanční kontrole č. 320/2001 Sb.,

⁶⁰ Srov. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů s účinností dnem 1. 1. 2002, ve znění pozdějších předpisů.

o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů včetně ustanovení prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb.

S názorem Voltnerové se ztotožňuji. Na základě své účetní praxe v PO ÚSC mohu potvrdit, že právě v dodržování ustanovení zákona o finanční kontrole se vyskytují v účetnictví PO ÚSC nejčastější pochybení, zejména v malých příspěvkových organizacích, kde dochází ke kumulaci funkcí v rámci finanční kontroly. Pokud je v organizacích nastavena finanční kontrola správně, měl by být eliminován výskyt pochybení. Ve velkých příspěvkových organizacích většinou hrozí nedodržení zákona o finanční kontrole spíše v důsledku přehlédnutí nedostatků nebo chyb pro objemný počet dokladů. Je-li systém finanční kontroly v účetní jednotce nastaven nedostatečně či nesprávně, hrozí závažná pochybení v hospodaření účetních jednotek, případně i páchaní trestné činnosti.

3.2.4 Právní předpisy vztahující se na výkaznictví VÚJ

Výkaznictví vybraných účetních jednotek je stanoveno v těchto právních předpisech:

1) Zjišťování účetních záznamů pro potřeby státu je zakotveno v § 1, odst. 4, zákona o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Dle uvedeného ustanovení zjišťování záznamů pro potřeby státu, včetně sestavování účetních výkazů za Českou republiku, provádí Ministerstvo financí, které též spravuje Centrální systém účetních informací státu.⁶¹ Pro centrální systém účetních informací státu bývá používáno zkrácené označení CSÚIS.

2) Rozsah a způsob sestavování účetní závěrky, tedy účetních výkazů stanovuje vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění vyhlášky č. 435/2010 Sb. Vyhláška stanovuje i obsahové k těmto výkazům:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu,
- příloha.

⁶¹ Srov. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

3) Způsob předávání účetních výkazů pro potřeby státu je ustanoven vyhláškou č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech) ve znění vyhlášky č. 434/2010 Sb.

Technická vyhláška o předávání účetních záznamů stanoví:⁶²

- pravidla pro formát, strukturu, přenos a zabezpečení účetních záznamů v technické formě VÚJ,
- rozsah a četnost předávání účetních záznamů VÚJ do CSÚIS,
- které VÚJ předávají do CSÚIS pouze účetní záznamy pro sestavení výkazů za ČR a dílčí konsolidační celek státu,
- způsob, termíny a rozsah údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtu státních fondů, rozpočtů ÚSC, rozpočtů DSO a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti (regionálních rad),
- požadavky pro technické a smíšené formy účetních záznamů.

Požadavky na formáty účetních záznamů v technické formě a na výstupní formáty snímacího zařízení pro převod účetních záznamů z listinné formy do technické formy jsou stanoveny v příloze č. 2, vyhlášky č. 383/2009 Sb. Uvedená příloha stanovuje tři formáty účetních záznamů v technické formě, a to: PDF, TFF a XML. Dále stanovuje parametry snímacího zařízení: rozlišení snímání, barevnou hloubku a velikost formátu.⁶³

3.2.5 Právní předpisy vztahující se na povinnost zveřejnění účetní závěrky

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (ZoÚ), ve znění pozdějších předpisů nařizuje v ustanovení § 21 a) povinnost zveřejnit účetní závěrku všem účetním jednotkám, které jsou zapsané v Obchodním rejstříku (zkráceně OR).

⁶² Srov. Vyhláška č. 383/2009 Sb. (technická vyhláška o účetních záznamech).

⁶³ Srov. Příloha č. 2 k vyhlášce č. 383/2009 Sb.

Kovalíková ve své publikaci *Zákon o účetnictví 2010* upozorňuje na zákonnou povinnost účetních jednotek zapsaných v OR zveřejnit účetní závěrku. Dle jejího vysvětlení se zveřejnění provádí uložení výkazů účetní závěrky v elektronické podobě do sbírky listin v OR ve formátu PDF. Obchodní rejstřík je veřejný seznam, to znamená, že je veřejně přístupný komukoliv. Pokud účetní jednotka nesplní uvedenou zákonnou povinnost, může to být chápáno jako porušení zákonné povinnosti, a toto porušení je považováno za trestný čin. Kovalíková doporučuje zanesení povinnosti zveřejnění účetní závěrky do harmonogramu účetní závěrky.⁶⁴ Účetní závěrkou je v souvislosti s uvedenou zákonnou povinností myšlena řádná účetní závěrka k datu 31. 12. daného roku.

Systém zpracování účetnictví, používané účetní metody, oběh účetních dokladů, aktualizovaný účtový rozvrh, číselník dokladů a kurzový lístek musí být součástí vnitřních směrnic organizace. Tyto skutečnosti jsou v úzkém propojení s finanční kontrolou ve veřejné správě. Z toho vyplývá, že i finanční kontrola musí být zakotvena ve vnitřních směrnících.

⁶⁴ Srov. KOVALÍKOVÁ, H. *Zákon o účetnictví 2010*. s. 63.

4 Vybrané problematické okruhy účetní reformy v ZZS OK a vliv účetní reformy na nesrovnalosti v účetnictví

Reforma účetnictví státu, také nazývaná účetní reforma veřejných financí je značně rozsáhlá a složitá. Zahrnuje celou řadu právních předpisů, jejichž výčet byl doložen v předchozí kapitole. Některé právní předpisy vztahující se na vybrané účetní jednotky obsahují ustanovení, která jsou vzájemně v rozporu. Vybraným účetním jednotkám, k nimž náleží i organizace ZZS OK, v důsledku těchto rozporů přináší aplikace účetní reformy značné problémy v systému účetnictví.

Zavedení účetní reformy má ve vybraných účetních jednotkách nejvýznamnější dopad na tyto skutečnosti:

- zavedení zcela nových formátů výkazů účetní závěrky – rozvahy, výkazu zisku a ztráty, příloh účetní závěrky,
- povinnost předávání elektronických dat účetní závěrky vybraných účetních jednotek ve stanoveném formátu do Centrálního systému účetních informací státu, dále jen zkráceně CSÚIS⁶⁵ při použití kontrolních mechanismů,
- zavedení přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu,
- změna účtování kurzových rozdílů,
- změna účtování pohledávek a odpisu pohledávek,
- změna účtování ostatních pohledávek a ostatních závazků,
- změny v účtování majetku, zejména odepisování dlouhodobého majetku, přecenění majetku na reálnou hodnotu (pouze ve vybraných případech),
- účtování na účtech časového rozlišení časového rozlišení,
- zrušení příjmových a výdajových okruhů,
- změny účtování jmění účetní jednotky a fondů, výsledku hospodaření, rezerv,

⁶⁵ Srov. http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/dane_ucetni_reforma_vf.html

dlouhodobých závazků a pohledávek, závěrkových účtů a zvláštních zúčtování,⁶⁶

- účtování podrozvahových informací na předepsaných podrozvahových účtech aktivních a pasivních,
- možnost volby účtování v PO ÚSC v plném či zjednodušeném rozsahu dle rozhodnutí zřizovatele.⁶⁷

4.1 Vybrané problematické okruhy účetnictví ZZS OK

Se zavedením reformy účetnictví státu vyvstala některá problematická účtování, která mají dopad na vedení účetnictví VÚJ a postihla i ekonomický informační systém Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, příspěvkové organizace (ZZS OK).

Příčinami těchto problémů je na počátku účetní reformy nejasná legislativa, nesoulad právních předpisů, předpisy k dané problematice vydané se zpožděním, ale i chyby v legislativě k účetnictví státu, které jsou postupně napravovány. V následujících podkapitolách jsou popsány vybrané problematické okruhy účtování v reakci na uvedené příčiny.

Uvedená problematika účetnictví působí ZZS OK značné problémy v ekonomickém informačním systému. Jelikož ZZS OK využívá ekonomický informační systém (IS) SAP, jehož vlastníkem je zřizovatel organizace Olomoucký kraj, je ZZS OK pouze uživatelem tohoto IS a není oprávněna rozhodovat o úpravách ani o vývoji softwaru.

ZZS OK je povinna v souvislosti s každými plánovanými změnami IS SAP žádat zřizovatele o svolení na základě předem stanoveného rozpočtu. Výdaje na úpravy daného SW hradí majitel, tedy Olomoucký kraj.

⁶⁶ Srov. <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6424330>

⁶⁷ Srov <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6424330>

4.1.1 Problematika účtování dlouhodobého majetku

V návaznosti na zavedení účetní reformy vyvstává v ZZS OK problematika účtování dlouhodobého majetku v oblasti technického zhodnocení dlouhodobého majetku a malého technického zhodnocení dlouhodobého majetku ve vazbě na dispozice ekonomického SW.

Problematika účtování technického zhodnocení dlouhodobého majetku

Před zavedením účetní reformy byl nově pořizovaný dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) a dlouhodobý hmotný majetek (DHM) včetně jeho technického zhodnocení účtován na těchto účtech:

- 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek,
- 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek.

V souvislosti se zavedením účetní reformy k 1. 1. 2010 byly v účtové třídě 0 zavedeny nové syntetické účty (SÚ) ve vazbě na účtování technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku (TZ DNM) a technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku (TZ DHM):

- 044 - Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku,
- 045 - Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku.

Technické zhodnocení DNM bylo před účetní reformou účtováno na účet 041 a o technickém účtování DHM bylo dříve účtováno na účet 042. Zavedení těchto účtů přináší účetním jednotkám důkladný přehled o tom, v jaké hodnotě je pořizován nový dlouhodobý majetek a v jakém objemu je financováno technické zhodnocení tohoto majetku.

Jelikož je ZZS OK vzhledem ke svému krajskému působení značně rozsáhlým subjektem, má i velký objem investic. Tyto investice se týkají převážně pořízení sanitních vozidel z důvodu pravidelné obměny vozového parku, vybavení sanitních vozidel zdravotní a komunikační technikou. Nemalé investiční výdaje jsou v ZZS OK vynakládány na rozvoj informačních a komunikačních technologií, tedy na výpočetní techniku, radiovou síť a telefonní ústřednu. Zavedení samostatných účtů na technické zhodnocení dlouhodobého majetku je pro organizaci přínosem ve vazbě na povinnost informovat zřizovatele o pořizovaných investicích a jejich vyúčtování ve vazbě na poskytnuté investiční příspěvky.

Problematika účtování malého technického zhodnocení dlouhodobého majetku

Značný problém přináší v souvislosti s účetní reformou účtování o malém technickém zhodnocení majetku.

Malé technické zhodnocení DNM se týká zhodnocení DNM v nižší hodnotě, než je 60 tisíc Kč. Za malé technické zhodnocení DHM je považováno zhodnocení DHM v nižší hodnotě než je 40 tisíc Kč.⁶⁸

Před účetní reformou bylo o malém technickém zhodnocení majetku účtováno na SÚ 549 na příslušný analytický účet. V rozšíření analytiky účtu byla v ekonomickém IS SAP v kolonce přiřazení evidována jednotlivá inventární čísla, k nimž se malé TZ vztahovalo.

Překročila-li úhrnná hodnota malých TZ DNM a TZ DHM ve vztahu ke konkrétním majetkům dle inventárních čísel na konci roku stanovenou hranici, byla tato technická zhodnocení přeúčtována na souvztažné účty nedokončeného majetku – na účty 041 a 042. Pokud úhrnná hodnota malých technických zhodnocení ve vztahu k jednotlivým inventárním číslům nepřekročila stanovenou hranici, byla tato zhodnocení ponechána v nákladech organizace. Ve většině případů v minulosti tato malá TZ nepřekračovala stanovenou hranici.

Po účetní reformě musí být jednotlivá malá TZ DNM a TZ DHM účtována na příslušné SÚ 044 a 045. V informačním systému SAP musí být ke každému inventárnímu číslu založena inventární karta malého TZ. Na konci roku malá TZ, která ve většině případů nepřekračují stanovenou hranici, musí být přeúčtovány do nákladů. Tento systém vnáší do účetního systému ZZS OK značnou pracnost a promítá se do účtování i do majetkové evidence.

4.1.2 Problematika účtování pohledávek, opravných položek a rezerv

Reforma účetnictví státu dává účetním jednotkám možnost neúčtovat o tvorbě a vyúčtování účetních opravných položek. Tuto možnost mohou využít PO ÚSC, které mají zřizovatelem povoleno vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.

⁶⁸ Srov. PRUDKÝ P.; LOŠŤÁK M. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. s. 37.

Na základě svých zkušeností v oblasti účetnictví a daní PO ÚSC konstatuji, že zmiňovaná možnost neúčtovat o tvorbě a vyúčtování účetních opravných položek a o tvorbě a vyúčtování účetních rezerv má jak kladné, tak i záporné aspekty.

Agenda pohledávek v organizaci ZZS OK je značně objemná. Zahrnuje pohledávky za zdravotními pojišťovnami ČR, dále za tuzemskými subjekty, zahraničními subjekty a institucemi, cizinci a občany ČR, kteří nejsou pojištěni.

Pohledávky ve zdravotnictví za cizinci a občany ČR, kteří nejsou pojištěni v systému zdravotního pojištění, jsou v častých případech nevymahatelné. S exekčním vymáháním pohledávek nemá naše organizace dobré zkušenosti. U nevymahatelných pohledávek je jejich adresát mnohdy neznámý či nedostižitelný. Účtováním opravných položek k pohledávkám a rezerv by se zvýšila pracnost vedení účetnictví.

Ve vazbě na reformu účetnictví rozlišujeme pohledávky od data 1. 1. 2010 na krátkodobé a dlouhodobé, což má taktéž vliv na účtování o opravných položkách a o rezervách. Možností, že se o těchto skutečnostech v rámci zjednodušeného rozsahu vedení účetnictví neúčtuje, byla eliminována pracnost a časová náročnost účtování o pohledávkách, opravných položkách a rezervách.

Nevýhoda využití zjednodušeného rozsahu účetnictví ve vazbě na pohledávky souvisí s oblastí daní z příjmů a účtováním o rezervách. Odpis nedobytných pohledávek, k nimž nebyly tvořeny rezervy je dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů daňově neuznatelný, a to v kontextu s ustanovením § 22 a) zákona ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

4.1.3 Problematika účtování jmění účetní jednotky, transferů a fondů

Reforma účetnictví k 1. 1. 2010 přináší zásadní změny v účtování dotací, účtování výsledků hospodaření a fondů v souvislosti se změnou účtové třídy, tedy přesunem jejich účtování z účtové třídy 9 do účtové třídy 4. V rámci účetní reformy byly v účtové třídě 4 zřízeny úplně nové účty pro účtování základního jmění, transferů, kurzových a oceňovacích rozdílů, oprav minulých období, fondů a výsledku hospodaření.

Problematika účtování transferů

V souvislosti s účetní reformou byl v účtové třídě 4 vytvořen účet 401 – Jmění účetní jednotky. Do účtu 401 byly v souvislosti s účetní reformou překlopeny účty:⁶⁹

- 901 – Fond dlouhodobého majetku,
- 902 – Fond oběžných aktiv.

ZZS OK tyto překlopené účty z účtové třídy 9 člení na účtu 401 v analytickém členění na tyto analytické účty, které odpovídají původnímu obsahovému vymezení účtů:

- 401 901 – Jmění účetní jednotky – fond dlouhodobého majetku,
- 401 902 – Jmění účetní jednotky – fond oběžných aktiv.

V rámci účetní reformy byly v účtové třídě 4, v účtové skupině 40 – Jmění účetní jednotky a upravující položky zřízeny tyto nové účty:⁷⁰

- 403 – Dotace na pořízení dlouhodobého majetku (platný název pro rok 2010),
Transfery na pořízení dlouhodobého majetku (název od roku 2011),
- 405 – Kursové rozdíly,
- 406 – Oceňovací rozdíly,
- 407 – Jiné oceňovací rozdíly,
- 408 – Opravy chyb minulých období.

Pro účely reformy je v souvislosti s dotacemi nově zaveden termín transfery. K datu zavedení reformy byly všechny dotace na dlouhodobý majetek pojímány jako transfery a mělo být o nich účtováno dle ČÚS pro VÚJ v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb. na nově zavedený účet 403. Uvedená ustanovení však byla v rozporu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V zákoně o rozpočtových pravidlech je v souvislosti se zdrojem příjmů fondů uvedeno, že investiční dotace se vždy účtují ve prospěch investičního fondu, dle reformy na účet 416 (původně účet 916).

Na základě tohoto rozporu v legislativě byly účetní jednotky nuceny porušovat právní

⁶⁹ Srov. Vyhláška č. 410/2009 Sb.

⁷⁰ Srov. tamtéž.

předpisy. Jako vhodnější řešení bylo účtování investičních dotací (transferů) ve prospěch investičního fondu. Účetní jednotky, které účtovaly investiční dotace na účet 403, porušovaly rozpočtová pravidla.

K datu 1. 1. 2011 byly aktualizovány problematické ČÚS, mezi nimi i ČÚS č. 703 týkající se transferů. V tomto ČÚS je uvedeno, že za transfer se nepovažují investiční dotace na pořízení dlouhodobého majetku z územních rozpočtů. Účetní jednotky, které měly investiční dotace zaúčtovány na účet 403, musely v průběhu období roku 2011 provést opravu účtování chyb minulých období.

V ZZS OK bylo u tohoto problematického okruhu účtování postupováno obezřetně s ohledem na sankce vyplývající z porušení právních předpisů. Investiční dotace na dlouhodobý majetek byly v ZZS OK od počátku účetní reformy účtovány ve prospěch investičního fondu v souladu s rozpočtovými pravidly.

Problematika účtování fondů⁷¹

V účtové třídě 4 jsou dále zřízeny fondy organizace, které byly až na výjimku u rezervního fondu překlopeny ve stejném členění:

- 411 – Fond odměn (z účtu 911),
- 412 – Fond kulturních a sociálních potřeb (z účtu 912),
- 416 – Fond reprodukce majetku, investiční fond (z účtu 916),
- 419 – Ostatní fondy (ZZS Ok nemá ostatní fondy).

Rezervní fond je z účtu 913 překlopen k datu účetní reformy dle směrné účtové osnovy na dva samostatné účty:

- 413 – Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření.
- 414 – Rezervní fond z ostatních titulů.

⁷¹ Srov. Vyhláška č. 410/2009 Sb.

Účtování výsledku hospodaření⁷²

V účtové třídě 4 jsou dále zřízeny účty výsledku hospodaření, které byly ve stejném členění převedeny z účtové třídy 9 na tyto účty:

- 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení,
- 432 – Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta z minulých let.

Na základě uvedených poznatků lze konstatovat, že změna účtování fondů přispěla k přiblížení účetnictví vybraných účetních jednotek s účetnictvím podnikatelů hlavně v oblasti jmění účetní jednotky.

4.1.4 Problematika účtování podrozvahových účtů

Rozsáhlou změnou, která má dopady i na obsah přílohy účetní závěrky, je vymezení závazného syntetického členění účtů na podrozvaze v účtové třídě 9. Podrozvahové účty jsou po účetní reformě povinnou součástí přílohy účetní závěrky, jsou stanoveny vyhláškou č. 410/2009 Sb. Účetní jednotky jsou povinny dodržet předepsané syntetiky těchto účtů.

V účtové třídě 9 jsou v souvislosti s účetní reformou nově vymezeny tyto skupiny podrozvahových účtů:⁷³

- Účtová skupina 90 – majetek účetní jednotky,
- Účtová skupina 91 – Odepsané pohledávky a závazky,
- Účtová skupina 92 – Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou,
- Účtová skupina 93, 94 a 95 – Další podmíněné pohledávky a ostatní podmíněná aktiva
- Účtová skupina 96 – Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku
- Účtová skupina 97 a 98 – Další podmíněné závazky a ostatní podmíněná pasiva.

⁷² Srov. Vyhláška č. 410/2009 Sb.

⁷³ Srov. tamtéž.

Nastavení podrozvahových účtů ve vazbě na účetní reformu působilo ZZS OK největší problémy z celé oblasti účetnictví. Některé podrozvahové účty mají vazby na agendu dlouhodobého majetku.

ZZS OK účtovala dobrovolně před účetní reformou na podrozvahových účtech na základě svého rozhodnutí. Postup účtování na podrozvaze byl zakotven ve vnitřních předpisech organizace. Před reformou organizace účtovala na podrozvaze o těchto účtech:

- 971 – OE – cizí majetek (účtování bylo v počátku reformy nejasné)
- 972 – OE – odepsané pohledávky (překlopeno na AÚ 911 972)
- 973 – Delimitovaný materiál (překlopeno na AÚ 903 973)
- 974 – Materiál ZZKS-OOPP (překlopeno na AÚ 903 974)
- 975 – OE – vlastní majetek do 1 tisíce Kč (překlopeno na AÚ 902 975)
- 977 – OE – prádlo (překlopeno na AÚ 903 977)
- 978 – OE – OOPP (překlopeno na AÚ 903 978)
- 979 – OE – odepsané závazky (překlopeno na AÚ 912 979)

4.2 Vliv účetní reformy na nesrovnalosti účetnictví v ZZS OK

V důsledku nejasností a rozporů v legislativě upravující účetnictví státu vznikly při aplikaci účetní reformy v ZZS nesrovnalosti v účetnictví organizace z důvodu chybných zaúčtování.

4.2.1 Nesrovnalosti v účtování podrozvahového majetku

Nejsložitější částí účetní reformy bylo překlopení majetkových účtů dlouhodobého majetku a majetkových účtů podrozvahy.

V oblasti účtování cizího majetku byly v době zavedení reformy značné nejasnosti, jelikož nebyla dostupná srozumitelně vymezená náplň jednotlivých účtů. Na základě těchto nejasností bylo v ZZS OK zaúčtováno o cizím majetku ve vazbě na poskytnuté poradenství ze strany MF ČR mylně na analytický účet 903 971.

V roce 2010 bylo zjištěno na základě přesného vymezení náplně jednotlivých účtů podrozvahy, že na účtu 903 může být účtováno pouze o vlastním nebo svěřeném ostatním majetku.

Náprava chybných zaúčtování cizího majetku vedeného na podrozvaze byla sjednána v průběhu účetního období roku 2011. Problematika byla konzultována s pracovníky MF ČR, s daňovými a účetními poradci. Přeúčtování z účtu 903 971 bylo zaúčtováno na účty:

- 964 971 – Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu úplatného užívání cizího majetku na základě jiného důvodu.
- 965 971 - Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce.

4.2.2 Nesrovnalosti v účtování nároku na transfery

Účtování transferů bylo v roce 2010 a počátkem roku 2011 složité. V této oblasti účetnictví byly nejasnosti na základě rozporů v legislativě. Účtování nároku na transfery je ošetřeno Metodickým pokynem ZZS OK.

K nesrovnalostem účtování nároků na transfery došlo v průběhu roku 2011, kdy byla měněna legislativa. Na základě legislativních změn bylo ustanoveno, že se investiční dotace z územních rozpočtů nepovažují za transfery, takže by nemělo být o těchto dotacích účtováno přes účet 348 – Pohledávky za rozpočtem. Než byl zřizovatelem vydán aktualizovaný metodický pokyn, bylo v ZZS OK zaúčtováno dle metodiky pro rok 2010. Náprava účtování byla sjednána v průběhu 1. čtvrtletí roku 2011.

5 Problematické aspekty výkaznictví účetnictví státu a metodika výkaznictví v ZZS OK dle účetní reformy

Reforma účetnictví státu k 1. 1. 2010 přináší podstatné rozdíly nejen v systému zpracování účetnictví vybraných účetních jednotek, ale také ve způsobu zpracování účetních výkazů a jejich předávání. Podstatou účetní reformy v oblasti účetnictví je zpracování účetních výkazů na úrovni státu. Před účetní reformou byly na úrovni státu zpracovávány pouze účetní výkazy na úrovni příjmů a výdajů v rámci rozpočtové skladby státní správy a územních samosprávných celků.

Účetní reforma přináší k datu 1. 1. 2010 propracovaný systém předávání účetních výkazů jak na úrovni vybraných účetních jednotek místní samosprávy, tak i předávání účetních výkazů státu od všech složek vybraných účetních jednotek do nově vytvořeného systému Státní pokladny prostřednictvím Centrálního systému účetních informací státu.

V souvislosti se zavedením nového způsobu zpracování a předávání účetních výkazů vyvstala spousta problému na úrovni zpracování a předávání výkazů do Státní pokladny. Tato kapitola přibližuje problematické aspekty výkaznictví účetnictví státu a metodiku výkaznictví v organizaci ZZS OK.

5.1 Problematické aspekty výkaznictví účetnictví státu

Reforma účetnictví státu k 1. 1. 2010 přináší složitý systém zpracování a předávání výkazů účetní závěrky do Centrálního systému účetních informací státu. V návaznosti na složitost tohoto systému a na nejasnosti v právní úpravě vyvstávají ve výkaznictví vybraných účetních jednotek problematické aspekty.

5.1.1 Rozsah vedení účetnictví a jeho vliv na výkaznictví

Vybrané účetní jednotky vedou účetnictví dle platné právní úpravy v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu je upraveno zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Zjednodušený rozsah účetnictví je stanoven § 18, odst. 3 a dále pak v § 19, odst. 3 zákona o účetnictví.

Příspěvkové organizace mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu na základě rozhodnutí zřizovatele, územně správní celky vedou účetnictví v plném rozsahu. Volby rozsahu účtování ve zjednodušeném rozsahu mohla být provedena dle zákona o účetnictví k datu 1. 1. 2010 a později již nemohl být rozsah měněn.

Zjednodušený rozsah účtování bude mít s velkou pravděpodobností přechodný charakter. Ministerstvo financí má záměr zrušit možnost vedení účetnictví pro VÚJ ve zjednodušeném rozsahu a avizovalo připravované změny na odborných seminářích zaměřených na problematiku účetní reformy. Realizace této změny dosud není známa, výhledově se uskuteční v rozmezí období 2013 – 2014.

Ekonomové a účetní vybraných účetních jednotek musí s ohledem na případné změny průběžně sledovat legislativu související s účetní reformou a operativně reagovat na metodiku vydávanou MF ČR.

Příspěvkové organizace, které vedou od data 1. 1. 2010 se souhlasem zřizovatele účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, musí především dodržovat tyto skutečnosti:

- stanovenou směrnou účtovou osnovu podle vyhlášky č. 410/2009,
- vést předepsané podrozvahové účty v návaznosti na sestavování účetní závěrky se všemi přílohami, které se týkají příspěvkové organizace,
- nevztahuje se na ně §25 zákona o účetnictví ve věci oceňování majetku a závazků reprodukční pořizovací cenou, s výjimkou odpisů,
- nevztahuje se na ně §27 zákona o účetnictví ve věci oceňování majetku a závazků reálnou cenou (s výjimkou uvedenou v §27, odst. 3 při přeměně bytových družstev).

Dle názoru Hanzlové zjednodušení vedení účetnictví spočívá ve skutečnosti, že tyto PO ÚSC nebudou účtovat o tvorbě a vyúčtování účetních opravných položek a o tvorbě a vyúčtování účetních rezerv. K datu řádné účetní závěrky tyto účetní jednotky nesestavují výkazy Přehled o peněžních tocích a Přehled o změnách vlastního kapitálu.⁷⁴

⁷⁴ Srov. <http://www.ucetnictvino.cz/33/vedeni-ucetnictvi-ve-zjednodusenem-rozsahu-uniqueidgOke4NvrWuOGkMFoztUp2QbRefNjX96Q9mbKTrAPMMA/?sekce=34>.

Možnost volby účtování PO ÚSC ve zjednodušeném rozsahu lze hodnotit v souvislosti se zahájením účetní reformy jako velmi přínosný ústupek ze strany MF ČR. Volba způsobu účtování má významný vliv na rámec odevzdávaných výkazů účetní závěrky a příloh, dále na účtování o pohledávkách a o majetku a jeho oceňování.

Nepříjemným důsledkem účetní reformy související s výkaznictvím jsou zvýšené náklady na vývoj ekonomického SW ve vybraných účetních jednotkách a na zvýšené náklady na pravidelné vzdělávání ekonomů a účetních.

5.1.2 Výkazy účetní závěrky VÚJ dle rozsahu vedení účetnictví

Výkazy účetní závěrky jsou nedílným celkem a právně jsou vymezeny v § 18, odst. 1, zákona o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Rozsah výkazů účetní závěrky přímo souvisí s rozsahem vedení účetnictví dané účetní jednotky.

Výkazy účetní závěrky jsou definovány v § 18, odst. 1 zákona o účetnictví (ZoÚ). Dle uvedeného ustanovení je účetní závěrka nedílný celek a tvoří ji:

- rozvaha (bilance),
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha, která vysvětluje a doplňuje informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát; též obsahuje informace o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o výši splatných závazků veřejného zdravotního pojištění a o výši daňových nedoplatků u místně příslušných finančních orgánů.

Dále je uvedeno, že účetní závěrka může zahrnovat i přehled o finančních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. **Vybrané účetní jednotky sestavují přehled o finančních tocích a o změnách vlastního kapitálu vždy.**

Náležitosti účetní závěrky z pohledu jejího obsahu jsou vymezeny v § 18, odst. 2, ZoÚ a patří k nim: jméno a příjmení, obchodní firma anebo název účetní jednotky, identifikační číslo, právní forma účetní jednotky, předmět podnikání nebo jiné činnosti, rozvahový den, okamžik sestavení, podpisový záznam statutárního zástupce účetní jednotky a odpovědné osoby za vedení účetnictví.

Nesoulad v legislativě výkaznictví ve vazbě na zjednodušený rozsah účetnictví

Problematickým aspektem účetní reformy v oblasti výkaznictví je nesoulad v legislativě v souvislosti s možností vedení zjednodušeného rozsahu účetnictví, které má vliv na rozsah výkaznictví. Zákon o účetnictví uvádí v § 18, že VÚJ sestavují přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu vždy.

Toto právní vymezení je v rozporu s ustanovením § 9, vyhlášky č. 410/2009 Sb., která je prováděcí vyhláškou k zákonu o účetnictví č. 563/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů. V § 9 vyhláška závazně stanovuje, že příspěvkové organizace, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a jejichž zřizovatelem je územní samosprávný celek nebo svazek obcí, nesestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Přehled výkazů a termíny účetní závěrky VÚJ účtujících ve zjednodušeném rozsahu:

- rozvaha – bilance,
 - výkaz zisku a ztráty,
 - příloha účetní závěrky.
- } mezitimní účetní závěrky k 31.3., k 30.6., k 30.09.,
řádná účetní závěrka k 31.12.

Přehled výkazů a termíny účetní závěrky VÚJ účtujících v plném rozsahu:

- rozvaha (bilance),
 - výkaz zisku a ztráty,
 - příloha účetní závěrky,
- } mezitimní účetní závěrky k 31.3., k 30.6., k 30.09.,
řádná účetní závěrka k 31.12.
- přehled o peněžních tocích,
 - přehled o změnách vlastního kapitálu.
- } řádná účetní závěrka k 31.12.

Nepříjemným ekonomickým důsledkem účetní reformy související s výkaznictvím účetnictví státu jsou zvýšené náklady na vývoj ekonomického SW ve vybraných účetních jednotkách a také zvýšené náklady na pravidelné vzdělávání ekonomů a účetních zainteresovaných do účetní reformy.

5.2. Metodika výkaznictví v ZZS OK dle účetní reformy

Zdravotnická záchranná služba s ohledem na složitost účetní reformy, změny účetních postupů a zásadní změny účetních záznamů, s přihlédnutím na rozsáhlost přílohy účetní závěrky a s ohledem na náročnost změny ekonomického SW zvolila zjednodušený rozsah účetnictví k 1. 1. 2010 s udělením souhlasu od zřizovatele – Olomouckého kraje.

Situace související se změnami výkaznictví klade značné nároky na pracovní vytíženost dotčených pracovníků v organizaci ZZS OK. Nezbytná je pravidelná účast na vzdělávacích kurzech zabývajících se účetní reformou za účasti lektorů z řad MF ČR. Situace přináší zvýšené náklady na vzdělávání ekonomických a účetních pracovníků.

Značné problémy působí ZZS OK výkaznictví v souvislosti se zavedením do ekonomického informačního software (IS). Organizace využívá ekonomický informační systém SAP, který je majetkem zřizovatele a ZZS OK je pouze uživatelem uvedeného SW. O změnách IS SAP na základě předložených požadavků rozhoduje zřizovatel. Značným problémem v oblasti výkaznictví je ta skutečnost, že IS SAP není kompatibilní s ekonomickým SW zřizovatele, který využívá systém GINIS od firmy GORDIC.

Vývoj systému SAP zajišťují analytici externí firmy, sjednané zřizovatelem a běžnou údržbu tohoto systému zajišťuje pracovník oddělení informačních a komunikačních technologií (IKT). Ze strany externích analytiků IS SAP nebylo zvládnuto zavedení výkaznictví do systému ZZS OK v souladu s účetní reformou.

Bylo nutné najít jiné metodické řešení zpracování výkazů účetní závěrky mimo ekonomický systém SAP. Podrobněji je tato problematika popsána v podkapitole 4.2.1.

5.2.1 Metodika zpracování výkazů v ekonomickém SW

V návaznosti na problematiku výkaznictví po aplikaci účetní reformy k 1.1.2010 a s ohledem na nemožnost řešení výkaznictví v ekonomickém informačním systému SAP bylo výkaznictví v ZZS OK řešeno náhradním způsobem. Bylo zakoupeno programové vybavení od firmy GORDIC, které má řešeno výkaznictví v souladu s legislativní úpravou účetní reformy a je kompatibilní s informačním systémem zřizovatele.

5.2.2 Systémové řešení předávání výkazů Olomouckému kraj

Výkaznictví v ZZS OK je zpracováváno v programovém vybavení GORVYK od firmy GORDIC. Program je určen pro zpracování výkazů v oblasti organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací. Umožňuje zpracovávat všechny typy výkazů účetní závěrky z oblasti rozpočtů územní samosprávy i jimi zřizovanými organizacemi. Program je vybaven pořizovačem výkazových informací s režimem ručního nebo automatického vkládání dat.⁷⁵ Z programu lze automatizovaně generovat výkazy účetní závěrky jak v grafické podobě, tak i v technickém formátu dle technické vyhlášky. Do tohoto programu jsou v ZZS OK ručně vkládána data na základě výstupů z IS SAP. Následně jsou zpracovány výkazy účetní závěrky v tištěné podobě pro potřeby organizace i pro předložení zřizovateli. Z programového vybavení je automatizovaně generovaná dávka v předepsaném technickém formátu XML a je elektronicky odesílána zřizovateli pro centrální zpracování. Po odsouhlasení výkazů účetní závěrky zřizovatelem dostává ZZS OK svolení k odeslání dat do systému CSÚIS.

5.2.3 Systémové řešení předávání výkazů do Státní pokladny (CSÚIS)

Předávání výkazů účetní závěrky v elektronické formě do Státní pokladny do systému CSÚIS je v ZZS OK řešeno prostřednictvím programového vybavení GORPED od firmy GORDIC. Programové vybavení umožňuje vytvoření nového souboru dat v elektronické podobě, editaci existujícího souboru dat v elektronické podobě, vytvoření podepsané a šifrované zprávy a její uložení do souboru. Podání dat může být během procesu komunikace s CSÚIS přerušeno a dokončení odloženo. Program eviduje komplexní údaje o podání dat. Na základě tohoto programového vybavení ZZS OK také komunikuje z webovým portálem INBOX, který umožňuje komunikaci s CSÚIS pro ověření stavu odeslaných dat, jejich načtení a zpracování či ověření případných chyb.⁷⁶

⁷⁵ Srov. <http://www.gordic.cz/portal/Produkty/GORDICsupsupWIN/VYKVýkaznictví/tabid/83/language/cs-CZ/Default.aspx>

⁷⁶ Srov. <http://www.gordic.cz/portal/Produkty/GORDICsupsupWIN/PEDPodáníelektronickýchdat/tabid/85/language/cs-CZ/Default.aspx>

6 Návrhy účetní metodiky v ZZS OK dle účetní reformy a doporučení postupů účtování dle metodiky zřizovatele

6.1 Návrh účetní metodiky v ZZS OK dle účetní reformy

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje účtuje na základě rozhodnutí zřizovatele od data 1. 1.2010. Z důvodu účtování ve zjednodušeném rozsahu ZZS OK neúčtuje o opravných položkách k pohledávkám a o rezervách.

Ve vazbě na účetní reformu se již nepoužívá termín účtování o zásobách způsobem A nebo B. Tento termín je nahrazen, že organizace účtuje obdobným způsobem jako metodou A nebo B. ZZS OK účtuje o skladových zásobách obdobným způsobem jako metodou A, o zásobách účtovaných přímo do spotřeby ZZS OK účtuje obdobným způsobem jako metodou B.

V organizaci ZZS OK je o dohadných účtech aktivních a pasivních, dále o přechodných účtech aktiv a pasiv účtováno k rozvahovému dni mezitimní účetní závěrky v pololetí a k rozvahovému dni k datu řádné účetní závěrky.

6.1.1 Návrh převodového můstku ZZS OK mezi účtovými osnovami

k datu 1. 1. 2010

V rámci aplikace reformy účetnictví státu k 1. 1. 2010 byl v ZZS OK vypracován návrh převodového můstku mezi účtovými osnovami k datu 31. 12. 2009. Na základě převodového můstku došlo v ZZS OK k převedení účtového rozvrhu k datu 1. 1. 2010 z původního účetního okruhu Z001 do nového účetního okruhu Z002 v ekonomickém informačním systému SAP. Převodový můstek ZZS OK mezi účtovými osnovami v rámci účetní reformy k datu 1. 1. 2010 respektuje u většiny účtů jejich původní analytické členění. V případech kdy bylo slučováno několik účtových skupin do jedné, muselo být u některých účtů vymezeno nové analytické členění. U nově založených účtů je při nastavení jejich analytického členění přihlíženo na potřeby organizace jak v oblasti řízení, tak i oblasti statistických šetření a jiných zjišťování.

Z převodového můstku mezi účtovými osnovami k 1. 1. 2010 vychází nový účtový rozvrh platný pro rok 2010 platný k 1. 1. 2010. Na základě legislativních změn a organizačních potřeb ZZS OK je průběžně účtový rozvrh aktualizován.

Ukázka části první strany Návrhu převodového můstku mezi účtovými osnovami k datu 1. 1. 2010 je doložena v příloze č. 4 této bakalářské práce. Vzhledem ke své rozsáhlosti nemohl být převodový můstek doložen v celém znění. Převodový můstek respektuje všechny změny čísel účtů, vzájemné sloučení účtů, přesun do jiných účtových tříd či skupin i změny názvů účtů. Druhy změn jsou vyznačeny alfabetským označením pro potřeby analytiků SAP a v rámci zpřehlednění pro uživatele je použito barevné značení.

Z převodového můstku mezi účtovými osnovami k 1. 1. 2010 vychází nový účtový rozvrh platný pro rok 2010 platný k 1. 1. 2010. Na základě legislativních změn a organizačních potřeb ZZS OK je průběžně účtový rozvrh aktualizován.

6.1.2 Návrh diferenčních postupů účtování v návaznosti na specifická systémová řešení ekonomického SW

Diferenční postupy účtování příjmů a výdajů banky

S ohledem na systémové řešení zpracování účetnictví v ekonomickém informačním systému SAP jsou při použití automatizovaného účtování bankovních dokladů účtovány příjmy a výdaje běžného účtu a běžného FKSP proti bankovním meziúčtům bankovními řadami dokladů typu B1 a B2.

Příjmy a výdaje bankovních meziúčtů jsou následně účtovány řadou dokladů C1 a C2 proti účtům, ke kterým se příjmy či výdaje vztahují. Pro přehlednost je diferenční účtování příjmů a výdajů banky uvedeno v názorných příkladech. Diferenční postupy účtování jsou pro lepší názornost vyznačeny zeleným písmem.

Příklad diferenčního účtování bankovního příjmu na běžném účtu:

Banka příjem – úhrada odběratelské faktury	241 010 MD / 395 011 DAL
Meziúčet k běžnému účtu (MBÚ) – příjem	395 011 MD / 311 010 DAL

Příklad diferenčního účtování bankovního výdaje na běžném účtu:

Banka výdej – úhrada dodavatelské faktury	395 012 MD / 241 010 DAL
Meziúčet k běžnému účtu (MBÚ) - výdej	321 010 MD / 395 012 DAL

Diferenční postupy účtování drobného dlouhodobého nehmotného majetku (DDNM) a drobného dlouhodobého hmotného majetku (DDHM)

Vzhledem k systémovému řešení účtování DDNM a DDHM v ekonomickém IS SAP, je o pořízení drobného majetku účtováno v dodavatelské faktuře nebo v pokladním dokladu na straně DAL proti meziúčtu k drobnému majetku (395 028) na straně MD. Zařazení do užívání je účtováno na příslušný majetkový účet (018 010, 028 010) na straně MD proti meziúčtu 395 028 DAL. Při spuštění automatizované transakce odpisového běhu dojde k zaúčtování na příslušný nákladový účet na straně MD proti účtu opravek na straně DAL ve výši 100% při zařazení tohoto drobného majetku do používání.

V níže uvedených příkladech diferenčního účtování jsou pro lepší názornost odlišnosti od legislativně stanovených postupů účtování vyznačeny zeleným písmem. Účty, u nichž došlo v rámci účetní reformy ke změnám jsou označeny modrým písmem.

Příklad diferenčního účtování pořízení DDNM v ZZS OK:

Pořízení DDNM a DDHM za hotové	395 028 MD / 261 xxx DAL
Zařazení DDNM do užívání	018 010 MD / 395 028 DAL
Oprávky DDNM (odpisový běh) – r. 2010 - 2011	518 520 MD / 078 010 DAL

Příklad diferenčního účtování pořízení DDNM v ZZS OK:

Pořízení DDNM a DDHM na fakturu	395 028 MD / 321 010 DAL
Zařazení DDHM do užívání	028 010 MD / 395 028 DAL
Oprávky DDHM (odpisový běh) – r. 2010 - 2011	501 430 MD / 088 010 DAL

V roce 2012 došlo k legislativní změně účtování opravek DDNM a DDHM na základě novelizace ČÚS č. 708 – Odepisování dlouhodobého majetku, takže se oprávky DDNM a DDHM účtují od data 1. 1. 2012 jiným způsobem.

Příklad diferenčního účtování opravek k pořízenému DDNM a DDHM od 1. 1. 2012:

Oprávky DDNM (odpisový běh) – r. 2012	558 310 MD / 078 010 DAL
Oprávky DDHM (odpisový běh) – r. 2012	558 320 MD / 088 010 DAL

V návaznosti na novelizaci v této oblasti musela být provedena změna nastavení IS SAP v customizingu v souvislosti s automatizovaným účtováním opravek DDNM a DDHM.

6.1.3 Změna nastavení automatizovaně zpracovávaných účetních agend v ekonomickém informačním SW

V souvislosti s reformou účetnictví státu byly zavedeny nové účty, některé účty byly sloučeny nebo převedeny do jiných účtových tříd či skupin. V návaznosti na tyto změny muselo být v ekonomickém informačním systému SAP změněno nastavení automatizovaně zpracovávaných agend v nastavení IS SAP v customizingu.

V souvislosti s průběžnými legislativními změnami v rámci reformy účetnictví státu musí být pravidelně aktualizována nastavení automatizovaného zpracování těchto agend v ekonomickém IS SAP v customizingu:

- automatizovaně zpracovávané mzdové agendy,
- automatizovaného účtování pokladen,
- automatizovaného účtování dlouhodobého majetku.

6.2 Doporučení postupů účtování v návaznosti na metodiku zřizovatele

V návaznosti na účetní reformu a s ní spojenou složitost postupů účtování v oblasti transferů, které souvisejí s poskytovanými investičními příspěvky od zřizovatele (investiční dotace) a neinvestičními příspěvky od zřizovatele (provozní dotace), byla Olomouckým krajem pro příspěvkové organizace vydána Metodická pomoc na rok 2011 s názvem TRANSFERY – metodika doplněná 2011 ze dne 16. 3. 2011.⁷⁷ Metodika účtování transferů pro PO je Olomouckým krajem pravidelně aktualizována dle legislativních změn souvisejících s vývojem účetní reformy.

V následujících podkapitolách 6.2.1 a 6.2.2 jsou uvedena doporučení postupů účtování neinvestičních příspěvků od zřizovatele a investičních příspěvků zřizovatele dle metodiky Olomouckého kraje, která byla aktualizovaná k datu 1. 1. 2011 v návaznosti na důležité změny v ČÚS č. 703 – Transfery, které nabyly platnosti k datu 1. 1. 2011.

⁷⁷ Srov. TRANSFERY – metodika doplněná 2011 (Metodická pomoc na rok 2011). Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>.

6.2.1 Doporučení účtování neinvestičních příspěvků od zřizovatele

Při zaúčtování neinvestičních příspěvků od zřizovatele se musí rozlišovat neinvestiční transfery bez povinnosti vypořádání s časovým rozlišením a bez časového rozlišení. Dále se rozlišují neinvestiční transfery s povinností finančního vypořádání v běžném účetním období. Pro názornost jsou uvedeny jednotlivé příklady účtování těchto transferů v souladu s platnou legislativou a metodikou zřizovatele.⁷⁸

Neinvestiční transfer bez povinnosti finančního vypořádání bez časového rozlišení:

Nárok	348 xxx MD / 672 xxx DAL
Příjem na běžný účet	241 010 MD / 348 xxx DAL

Neinvestiční transfer bez povinnosti finančního vypořádání s časovým rozlišením:

Nárok na celý rok s časovým rozlišením	348 xxx MD / 672 xxx DAL
	384 xxx DAL
Příjem na běžný účet (např. měsíčně ve výši 1/12)	241 010 MD / 348 xxx DAL
Rozpuštění výnosů příštích období (např. měsíčně 1/12)	384 xxx MD / 672 xxx DAL

Neinvestiční transfer s povinností vyúčtování v běžném účetním období:

1) Peníze jsou poskytnuty ex.post:

PO má náklady, zpracovala zprávu a žádá o zřizovatele proplacení	348 xxx MD / 672 xxx DAL
Příjem na běžný účet	241 010 MD / 348 xxx DAL

2) Příjemce musí vrátit část nákladů, které poskytovatel neuznal:

PO má náklady, zpracovala zprávu a žádá o zřizovatele proplacení	348 xxx MD / 672 xxx DAL
Neuznání části nákladů	672 xxx MD / 348 xxx DAL
Příjem na běžný účet	241 010 MD / 348 xxx DAL

⁷⁸ Srov. TRANSFERY – metodika doplněná 2011 (Metodická pomoc na rok 2011). Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>

6.2.2 Doporučení účtování investičních příspěvků od zřizovatele

Investiční dotace od zřizovatele byly v roce 2010 považovány za transfery a dle v té době platného ČÚS č. 703 měly být účtovány na účet 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku. Toto právní ustanovení bylo v rozporu s rozpočtovými pravidly, které stanovily, že dotace na pořízení dlouhodobého majetku jsou účtovány ve prospěch investičního fondu.

Uvedený legislativní rozpor byl napraven v roce 2011. Ministerstvo financí vydalo novelizovaný ČÚS č. 703 platný k datu 1. 1. 2011. Dle nové právní úpravy již investiční dotace na pořízení dlouhodobého majetku nejsou transferem, proto se investiční dotace neúčtují se na účet 403, ale na účet 401. Pro názorné přiblížení této problematiky jsou doloženy jednotlivé účetní případy související s účtováním investičních dotací dle platné legislativy a v souladu s metodikou zřizovatele.⁷⁹

Investiční dotace od zřizovatele (ÚSC) a z rozpočtů obcí:

Nárok investiční dotace	348 xxx MD / 401 xxx DAL
Inkaso peněz (na běžný účet k investičnímu fondu)	241 013 MD / 348 xxx DAL
Tvorba fondu (účtovaná současně s inkasem peněz)	401 901 MD / 416 xxx DAL
Dodavatelská faktura k pořízení majetku	041, 042, 044, 045 xxx MD / 321 030 DAL
Úhrada dodavatelské faktury k pořízení majetku	321 013 MD / 241 013 DAL
Zúčtování fondů (čerpání investičního fondu při úhradě)	416 xxx MD / 401 901 DAL

⁷⁹ Srov. TRANSFERY – metodika doplněná 2011 (Metodická pomoc na rok 2011). Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/ucetni-ctvi-prispevkovy-organizaci-cl-115.html>

7 Současný vývoj a predikce dalšího vývoje reformy účetnictví ve vybraných účetních jednotkách

Na základě legislativních změn uzákoněných v souvislosti s reformou veřejných financí v oblasti účetní reformy a reformy v daňové oblasti a na základě avizovaných změn ze strany Ministerstva financí ČR lze stanovit predikci vývoje reformy účetnictví ve vybraných účetních jednotkách.

7.1 Změny v souvislosti s postupným zaváděním jednotlivých etap účetní reformy do roku 2014

Vzhledem k zavádění účetní reformy dle jednotlivých, předem stanovených realizačních etap⁸⁰, lze stanovit očekávané změny v oblasti účetnictví a výkaznictví vybraných účetních jednotek s výhledem do konce roku 2014.

Postupné změny ve výkaznictví účetní jednotky

Dle poznatků získaných na vzdělávacím kurzu, který byl zaměřen na vývoj účetní reformy, lze očekávat další změny ve výkaznictví účetní jednotky. Lektorka z Ministerstva financí na příslušném vzdělávacím kurzu avizovala plánované změny ve výkaznictví VÚJ. Ministerstvo financí zamýšlí zrušit možnost vedení účetnictví VÚJ ve zjednodušeném rozsahu. Tato skutečnost by významně ovlivnila systém účetnictví i výkaznictví.

S přechodem vedení účetnictví v plném rozsahu souvisí povinnost vybrané účetní jednotky účtovat o opravných položkách k pohledávkám a o tvorbě rezerv k opravným položkám. Změna rozsahu vedení účetnictví by měla podstatný vliv na zpracovávání a odevzdávání výkazů účetní závěrky. V oblasti výkaznictví by na základě této změny vyplynula povinnost sestavovat výkaz o změnách kapitálu. K avizovaným změnám musí být přistupováno zodpovědně. Bude nutné provést nastavení změn výkaznictví do ekonomického informačního systému, což je nejen časově, ale i finančně náročné.

⁸⁰ Srov. http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi.html.

Zavádění výkaznictví pomocného analytického přehledu (PAP)

Vyhláška č. 437/2011 Sb., která je novelou technické vyhlášky o účetních datech, tedy novelou vyhlášky č. 383/2009 Sb., ustanovuje v § 3a, účetní jednotky povinované předkládat pomocný analytický přehled (PAP) včetně obsahového vymezení analytického členění aktiv, pasiv, nákladů a výnosů (dle přílohy 2a). Dále stanoví periodicitu a termíny předkládání (dle přílohy 2b) a přechodná ustanovení týkající se roku 2012 a 2013. Vyhláška č. 436/2011 Sb., která je novelou vyhlášky k provedení zákona o účetnictví stanoví vytváření členění syntetických účtů na odpovídající analytické účty, pokud uvedené povinnosti přenosu účetních záznamů nezajistí účetní jednotky jiným způsobem dle § 77.

Dle přechodných ustanovení vyhlášky č. 437/2011 Sb. jsou v příloze 2b vymezena zjednodušení a úlevy pro účetní jednotky v rámci zavádění výkaznictví PAP. MF ČR vydalo pro VÚJ přechodné úlevy při předávání PAP v období 2012 a 2013.⁸¹

Pro organizaci ZZS OK je určující zjednodušení spočívající v tom, že příspěvkové organizace státní i místní, u nichž celkový objem aktiv nepřekročil anebo nedosáhl v letech 2010 a 2011 hodnotu 100 mil. Kč netto, nebudou PAP předkládat. Na základě tohoto zjednodušení bude ZZS OK povinna předložit výkaznictví PAP až v roce 2013. Organizace ZZS OK tak získala potřebnou dobu na nastavení ekonomického informačního systému. Realizace výkaznictví PAP je v ZZS OK v současné době v přípravné fázi.

Konsolidace účetní závěrky

Poslední etapou účetní reformy veřejných financí je konsolidace účetní závěrky za Českou republiku s termínem plnění v období 2013 – 2014.

Dle uveřejněných informací MF ČR proběhne přípravná fáze etapy konsolidace dle harmonogramu v prosinci 2012 až březnu 2013. V tomto období MF ČR podnikne přípravu na zajištění informací pro sestavení účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu. V souvislosti s konsolidací MFČR připravuje konsolidační vyhlášku.⁸²

⁸¹ Srov. http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Ulevy_PAP_pro2012_a_2013_aktualizace-22112011_.doc

⁸² Srov. http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi_html.

7.2 Změny v oblasti daně z přidané hodnoty

V souvislosti s probíhající daňovou reformou byly v průběhu prvního pololetí roku 2012 ustanoveny dvě zásadní změny v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH).

K datu 1. 1. 2012 bylo uzákoněno v § 92e zákona č. 235/2004 Sb., o DPH ve znění pozdějších zavedení režimu přenesené daňové povinnosti ve stavebnictví. Režim přenesené daňové povinnosti (tzv. reverz charge) je specifickým režimem uplatňování DPH. Na rozdíl od běžného uplatňování DPH je povinnost priznat a zaplatit daň přenesena na příjemce plnění. Režim přenesené daňové povinnosti se neuplatňuje, pokud plátce DPH poskytuje stavební nebo montážní práce neplátci DPH, dále pokud neplátce DPH poskytuje uvedené práce plátci DPH. Režim přenesené daňové povinnosti se také nevztahuje na případy, kdy příjemce plnění (plátce) pořizuje zdanitelné plnění výlučně pro soukromou potřebu nebo pro potřebu, které není předmětem daně. Stavební a montážní práce podléhající režimu přenesení daňové povinnosti jsou specifikovány v „Klasifikaci produkce (CZ-CPA)“, která je dostupná na webu Českého statistického úřadu.⁸³

Další změna DPH se týká oblasti zdravotnictví. V souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě bylo k datu 1. 4. 2012 zákonem č. 375/2011 Sb. novelizováno ustanovení § 51 a § 58 zákona č. 235/2004 Sb., o DPH (ZDPH), ve znění pozdějších předpisů. Tato novela do zákona o DPH zavádí zcela nový pojem „zdravotní služba“. V § 58 odst. 1 ZDPH je vymezeno, které zdravotní služby jsou od DPH osvobozeny. S ohledem na uvedené ustanovení se již od data 1. 4. 2012 nepovažují za služby ve zdravotnictví osvobozené od DPH například u odběrů krve pro policii (pro zjištění alkoholu, drog), laboratorní rozborů pro policii či soudy, lékařské posudky a administrativní úkony.⁸⁴ Obě změny v oblasti DPH byly v ZZS OK implementovány od IS SAP a do vnitřních směrnic integrovaného systému ZZS OK.

Následující vývoj v oblasti DPH lze předpokládat na základě avizovaných změn ze strany MF ČR. Tyto změny výrazným způsobem zasáhnou ekonomiku všech subjektů, poněvadž se dotknou změny výše sazeb DPH.

⁸³ Srov. http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cs/xls/legislativa_metodika_14310.html.

⁸⁴ Srov. http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbr/cds/Informace_zdravotnictvi_4_2012.pdf.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se věnuje aktuálnímu tématu reformy účetnictví státu, která je reformou veřejných financí. Byla zahájena k datu 1. 1. 2010 a její realizace je rozfázována na období let 2010 – 2014. Účetní reforma veřejných financí probíhá současně s reformou daňového systému, reformou zdravotnictví a důchodovou reformou.

Bakalářská práce byla zpracována na případu konkrétní účetní jednotky Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, příspěvkové organizace. Cílem bylo vypracování metodiky specifických aspektů výkaznictví a postupů účetnictví vybraných problematických okruhů účetnictví konkrétní příspěvkové účetní jednotky v návaznosti na aplikaci reformy účetnictví státu v souladu s platnými právními normami pro vybrané účetní jednotky.

Kromě naplnění hlavního cíle má tato bakalářská práce také přínos ze splnění dvou dílčích cílů. Přínos prvního dílčího cíle vyplývá z přehledně zpracované legislativy k reformě účetnictví státu k 1. 1. 2010 se zapracováním všech legislativních změn do současnosti. Zpracovaná legislativa k reformě účetnictví státu může být využita jako metodický návod pro příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky.

Druhý dílčí cíl této práce spočívá ve vypracování přehledu a stručného popisu stěžejních předpisů, které upravují činnost organizací v oblasti zdravotnictví v souvislosti s poskytováním zdravotní péče v nestátních zdravotnických zařízeních zřizovaných krajem.

Tato bakalářská práce má přínos a praktické využití v organizaci Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace na základě vypracované problematiky aspektů výkaznictví. Uvedená problematika je v některých částech práce z pohledu ekonomiky a účetnictví velmi úzce spjata s organizací ZZS OK.

Části problematiky výkaznictví a účetnictví, které jsou zpracovány obecně, lze použít pro aplikaci účetní reformy i v jiných příspěvkových organizacích, které jsou řízeny krajem.

V návaznosti na téma této bakalářské práce, zabývající se zavedením reformy účetnictví státu k 1. 1. 2010, kladně hodnotím na účetní reformě snahu MF ČR o přiblížení postupů účtování subjektů veřejné správy s postupy účtování podnikatelských subjektů. Na základě mé dlouholeté praxe v oboru účetnictví jsem obeznámena, že mezi účetnictvím jmenovaných subjektů přetrvávaly po řadu let značné rozdíly. Účetnictví vybraných účetních jednotek tak bylo odbornou účetní veřejností oprávněně nazýváno „hybridem“.

Největší přínos účetní reformy shledávám v získání přehledných a průhledných informací o hospodaření státu a jeho majetku. Před zavedením reformy tyto informace neměl stát k dispozici. Přitom všeobecně známým pravidlem pro efektivní hospodaření jakéhokoliv ekonomického subjektu je, že správný hospodář by měl mít přehled o svém dlouhodobém majetku, pohledávkách a závazcích, aby mohl řádně tento majetek spravovat a efektivně s ním nakládat.

Dle poznatků z praxe konstatuji, že v souvislosti se zavedením reformy nebylo plně využito možnosti přiblížení účetnictví obou sfér. I po reformě setrvávají v účetnictví organizací veřejné správy a podnikatelských subjektů rozdíly, které mohly být z mého pohledu odstraněny, například rozdíly v syntetických účtech při účtování o zásobách a peněžních prostředcích jak v pokladnách, tak na bankovních účtech a o penězích na cestě.

Aplikace účetní reformy má však i negativní aspekty a dopady na vybrané účetní jednotky. Negativní aspekty účetní reformy spočívají v rozporech právních předpisů vztahujících se k účetní reformě, které vedly k chybám ve vedení účetnictví i výkaznictví vybraných účetních jednotek. Odstraňování a napravování chybně vedeného účetnictví a výkaznictví značně ztížilo práci ekonomů a účetních v dotčených jednotkách.

V souvislosti s neustále se měnící legislativou pro vybrané účetní jednotky ve vazbě na účetní reformu musí ekonomičtí a účetní pracovníci průběžně sledovat platné právní předpisy k účetní reformě a pokyny Ministerstva financí ČR.

Negativním ekonomickým důsledkem účetní reformy, souvisejícím s výkaznictvím účetnictví státu, jsou zvýšené náklady na vývoj ekonomického SW ve vybraných účetních jednotkách a také zvýšené náklady na pravidelné vzdělávání ekonomů a účetních zainteresovaných do účetní reformy.

Klíčovými prvky aplikace účetní reformy v organizaci ZZS OK byly v přípravné fázi tyto činnosti: sestavení realizačního týmu pro aplikaci reformy, prostudování legislativy k účetní reformě zainteresovanými pracovníky a absolvování vzdělávacích kurzů zaměřených na účetní reformu. Následovalo sestavení harmonogramu prací ve vazbě na realizační etapy účetní reformy. Po té bylo provedeno sestavení převodového můstku mezi původní účtovou osnovou 31. 12. 2009 a novou účtovou osnovou k 1. 1. 2010 v souladu s platnou právní úpravou pro účetnictví vybraných účetních jednotek v rámci účetní reformy.

Stěžejními prvky realizační fáze účetní reformy byla implementace převodového můstku v ekonomickém informačním systému SAP a změna nastavení automatizované účtových agend v systému SAP v customizingu. Následně byly implementovány změny nastavení do programu VEMA v souvislosti s automatizovaným zpracováním mezd.

Realizační fáze aplikace reformy účetnictví k 1. 1. 2010 byla zakončena zavedením výkaznictví v rámci účetnictví státu, jehož zavedení bylo velmi problematické z důvodu nezládnutí ze strany externího dodavatele vývoje a údržby systému SAP. Bylo nalezeno náhradní řešení prostřednictvím firmy GORDIC pomocí programů GORVYK a GORPED pro výkaznictví a komunikaci z Integrovaným informačním systémem Státní pokladny. Na závěr bylo nutné zpracovat všechny postupy do vnitřních směrnic integrovaného systému ZZS OK. Tímto byly splněny etapy účetní reformy A0, A1, A2 A3 a A4 dle harmonogramu MF ČR dle stanovených termínů realizace v období 2010 – 2011. Etapa B se v ZZS OK nezavádí v návaznosti na vedení zjednodušeného rozsahu účetnictví.

V současné době je v ZZS OK řešena přípravná fáze etapy C související s předáváním statistických dat, která se týká zavedení výkaznictví Pomocného analytického přehledu (PAP) do ekonomického informačního systému organizace. Termín realizace je stanoven na rok 2013.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Jana Pavlíková
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Aplikace reformy účetnictví státu v nestátním zdravotnickém zařízení na příkladu Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, příspěvkové organizace
Název práce v anglickém jazyce:	Application of Accounting Reform in Non-governmental Medical Facility on Example of Medical Emergency Service of the Olomouc Region, Allowance Organization
Vedoucí práce:	Ing. Ivana Valentová
Počet stran:	97
Počet příloh:	4
Rok obhajoby:	2012
Klíčová slova v českém jazyce:	Reforma účetnictví státu, státní pokladna, příspěvková organizace, nestátní zdravotnické zřízení
Klíčová slova v anglickém jazyce:	Accounting reform, treasury, allowance organization, non-governmental medical facility

Cílem bakalářské práce je vypracování metodiky specifických aspektů výkaznictví v rámci reformy účetnictví státu a postupů účtování vybraných problematických okruhů účetnictví v organizaci Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace.

The aim of this bachelor is to develop a methodology of the specific aspects of the reporting in the framework of accounting reform and procedures for accounting of the selected problematic circuits accounting of the Medical emergency service of the Olomouc region, allowance organization.

LITERATURA A PRAMENY

Seznam literatury:

BOROVSKÝ, Juraj; DYNTAROVÁ, Věra. *Ekonomika zdravotnických zařízení*. Praha: České vysoké učení technické, 2010. 114 s. ISBN 978-80-01-04485-8.

JAROŠOVÁ, Darja. *Organizace a řízení ve zdravotnictví*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. s. 110. ISBN 978-80-7368-338-2.

KOVALÍKOVÁ, Hana. *Zákon o účetnictví 2010: jednoduchý průvodce v každodenní praxi*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2010. 158 s. ISBN 978-80-7263-590-0.

MADEROVÁ – VOLTNEROVÁ; TÉGL, Petr. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC 2011*. 2. vydání. Olomouc: ANAG, 2011. 160 s. ISBN A2768.

NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Účetnictví příspěvkových organizací od 1. 1. 2010: sbírka souvztažností s výkladem*. 1. vydání. Praha: INTES, 2010. 180 s. ISBN P03010.

OCHRANA, František. *Metodologie vědy. Úvod do problému*. 1.vyd. Praha:Univerzita Karlova, 2009. 156 s. ISBN 978-80-246-1609-4.

PRUDKÝ, Pavel; LOŠTÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi 2010*. 12. aktualizované vydání. Český Těšín: ANAG, 2010. 279 s. ISBN 978-80-72963-596-2.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu 2008*. 4. rozšířené vydání. Jihlava: ANAG, spol. s r.o., 2008. ISBN 978-80-7263-457-6.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2010*. 2010. Olomouc: ANAG,2010.435 s. ISBN 978-80-7263-594-8.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2011*. 2011. Olomouc: ANAG,2010.526 s. ISBN 978-80-7263-657-0.

Seznam elektronických zdrojů:

<http://blog.zarohem.cz/clanek.asp?cislo=657>.

<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6424330>.

<http://www.epravo.cz/top/clanky/provozovani-zdravotnickych-zarizeni-55601.html>.

<http://www.gordic.cz/portal/Produkty/GORDICsupsupWIN/PEDPodáníelektronickýchdat/tabid/85/language/cs-CZ/Default.aspx>.

<http://www.gordic.cz/portal/Produkty/GORDICsupsupWIN/VYKVýkaznictví/tabid/83/language/cs-CZ/Default.aspx>.

<http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/195/prezentace-mf-cr-ze-dne-3122009-sber-dat.pdf>.

<http://www.kr-olomoucky.cz/organizace-zrizovane-olomouckym-krajem-cl-11.html>.

<http://www.kr-olomoucky.cz/ucetnictvi-prispevkovych-organizaci-cl-115.html>.

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/dane_ucetni_reforma_vf.html.

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Ulevy_PAP_pro2012_a_2013_aktualizace-22112011_.doc.

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/dc2_ucetnictvi.html.

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi.html.

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi.html.65645.html.

<http://www.profitas.cz/poradna/prakticke-rady-a-zkusenosti/vedeni-ucetnictvi-prispevkovych-organizaci/>.

<http://www.statnipokladna.cz/cs/Legislativa-Statni-pokladna.html>.

<http://www.ucetnictvino.cz/33/vedeni-ucetnictvi-ve-zjednodusenem-rozsahu-uniqueidgOke4NvrWuOGkMFoztUp2QbRefNjX96Q9mbKTrAPMMA/?sekce=34>.

http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/dokumenty/vladni-dokumenty/ustava_2.pdf.

<http://www.zzsok.cz/zakladniUdaje.php>

Seznam ostatních zdrojů:

Interní zdroj ZZS OK: SM – 20 Zajišťování účetnictví v ZZS OK.

Interní zdroj ZZS OK: R - 01 Organizační řád ZZS OK.

Metodický pokyn pro PO zřízené Olomouckým krajem.

Prezentace CSÚIS pro IT společnosti - ze dne 24. 11. 2009.

Prezentace MF ČR: Workshop se zástupci krajů – ze dne 3. 12. 2009.

TRANSFERY – metodika doplněná 2011 (Metodická pomoc na rok 2011).

Seznam právních norem:

České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky

č. 505/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů (ČÚS 501 - ČÚS 522, ČÚS 701 - ČÚS 707).

Usnesení vlády České republiky č. 561 ze dne 23. 5. 2007.

Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech). Účinnost od 1. 1. 2010.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění p. p., nahrazující od data 1. 1. 2010 Vyhlášku č. 505/2002 Sb.

Vyhláška č. 434/2010 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů.

Vyhláška č. 435/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2009 Sb.

Vyhláška MZ ČR č. 195/2005 Sb., o předcházení vzniku a šíření infekčních nemocí

Vyhláška MZ ČR č. 242/1991 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení zřizovaných okresními úřady a obcemi.

Vyhláška MZ ČR č. 394/1991 Sb., o postavení, organizaci a činnosti fakultních nemocnic a dalších nemocnic, vybraných odborných léčebných ústavů a krajských hygienických stanic v řídicí působnosti Ministerstva zdravotnictví České republiky.

Vyhláška MZ ČR č. 259/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 394/1991 Sb.

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

Zákon č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních.

Zákon č. 218/2000Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění p. p.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM ZKRATEK

ARIS	Automatizovaný rozpočtový informační systém
AÚ	Analytický účet
AZZS	Asociace zdravotnických záchranných služeb
CSÚIS	Centrální systém účetních informací státu
CUS	Centrální účetní systém
ČNR	Česká národní rada
ČPZP	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDNM	drobný dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
DSO	dobrovolné svazky obcí
EU	Evropská unie
HS	hospodářské středisko
IISSP	Integrovaný informační systém Státní pokladny
IKT	informační a komunikační technologie
INBOX	webové aplikace pro ukládání stavových zpráv pro zodpovědnou osobu a náhradní zodpovědnou osobu
IS	informační systém
KZOS	krajské zdravotnické operační středisko
LSPP	lékařská služba první pomoci
LZZS	letecká zdravotnická záchranná pomoc
MIS	Manažerský informační systém Státní pokladny
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NS	nákladové středisko (synonymum hospodářského střediska)

NZO	náhradní zodpovědná osoba
OR	Obchodní rejstřík
OSS	organizační složka státu
OZP	Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví
PAP	pomocný analytický přehled
PDF	datový formát souboru Adobe Reader
PHM	pohonné hmoty
PNP	přednemocniční neodkladná péče
PO	příspěvková organizace
RIS	rozpočtový informační systém Státní pokladny
RLP	rychlá lékařská pomoc
RO	rozpočtové organizace
RZP	rychlá zdravotnická pomoc
ROPO	rozpočtové a příspěvkové organizace
RPB	Revírní bratrská pokladny
SM	směrnice integrovaného systému
SÚ	syntetický účet
SW	software
TXT	datový formát jednoduchého textového dokumentu
TZ	technické zhodnocení
UCR	metodika a programové vybavení pro rozpočet GORDIC
ÚJ	účetní jednotka
ÚO	územní odbor
ÚSC	územní samosprávný celek
UV ČR	usnesení vlády České republiky
VOZP	Vojenská zdravotní pojišťovna
VS	výjezdové stanoviště
VÚJ	vybraná účetní jednotka
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna

ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZO	zodpovědná osoba
ZoÚ	zákon o účetnictví
ZP	zdravotní pojišťovna
ZPMA	Zdravotní pojišťovna METAL-ALIANCE
ZPMVČR	Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR
ZPŠ	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda
ZZS OK	Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Systém organizace zdravotní péče – státní (národní) služba.....	11
Obrázek č. 2: Český systém organizace zdravotní péče.....	12
Obrázek č. 3: Organizační schéma struktury řízení ZZS OK.....	94
Obrázek č. 4: Schéma komunikace účetní jednotky s CSÚIS.....	44
Obrázek č. 5: Předávání účetních záznamů do CSÚIS.....	45
Obrázek č. 6: Technické řešení CSÚIS – blokové schéma systému.....	95
Obrázek č. 7: CSÚIS Portál pro kapitoly.....	96

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Identifikační údaje organizace ZZS OK.....	20
Tabulka č. 2: Rozvaha (bilance) ZZS OK v tis. Kč ve zkráceném rozsahu za období 2010 a 2011.....	28
Tabulka č. 3: Výkaz zisku a ztráty ZZS OK v tis. Kč ve zkráceném rozsahu za období 2010 a 2011.....	29
Tabulka č. 3: Základní rozfázování vytvoření účetnictví státu k 1. lednu 2010	40
Tabulka č. 4: Aktuální fázování účetnictví státu v letech 2011 – 2012.....	41

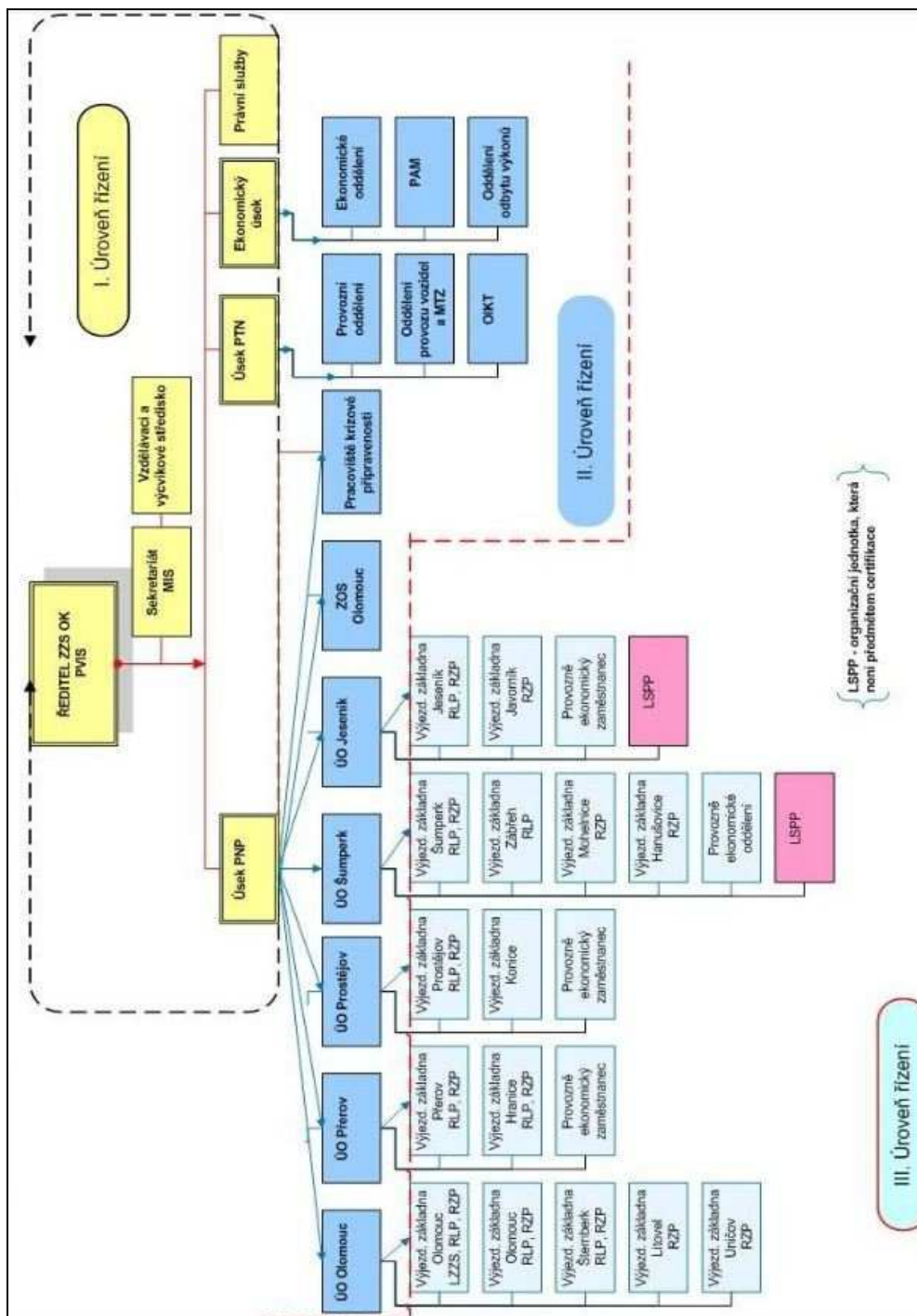
SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1 – Obrázek č. 3: Organizační schéma struktury řízení ZZS OK.....	94
Příloha č. 2 - Obrázek č. 6: Technické řešení CSÚIS – blokové schéma systému	95
Příloha č. 3 - Obrázek č. 7: CSÚIS Portál pro kapitoly.....	96
Příloha č. 4 - Návrh převodového můstku k 1. 1. 2010.....	97

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

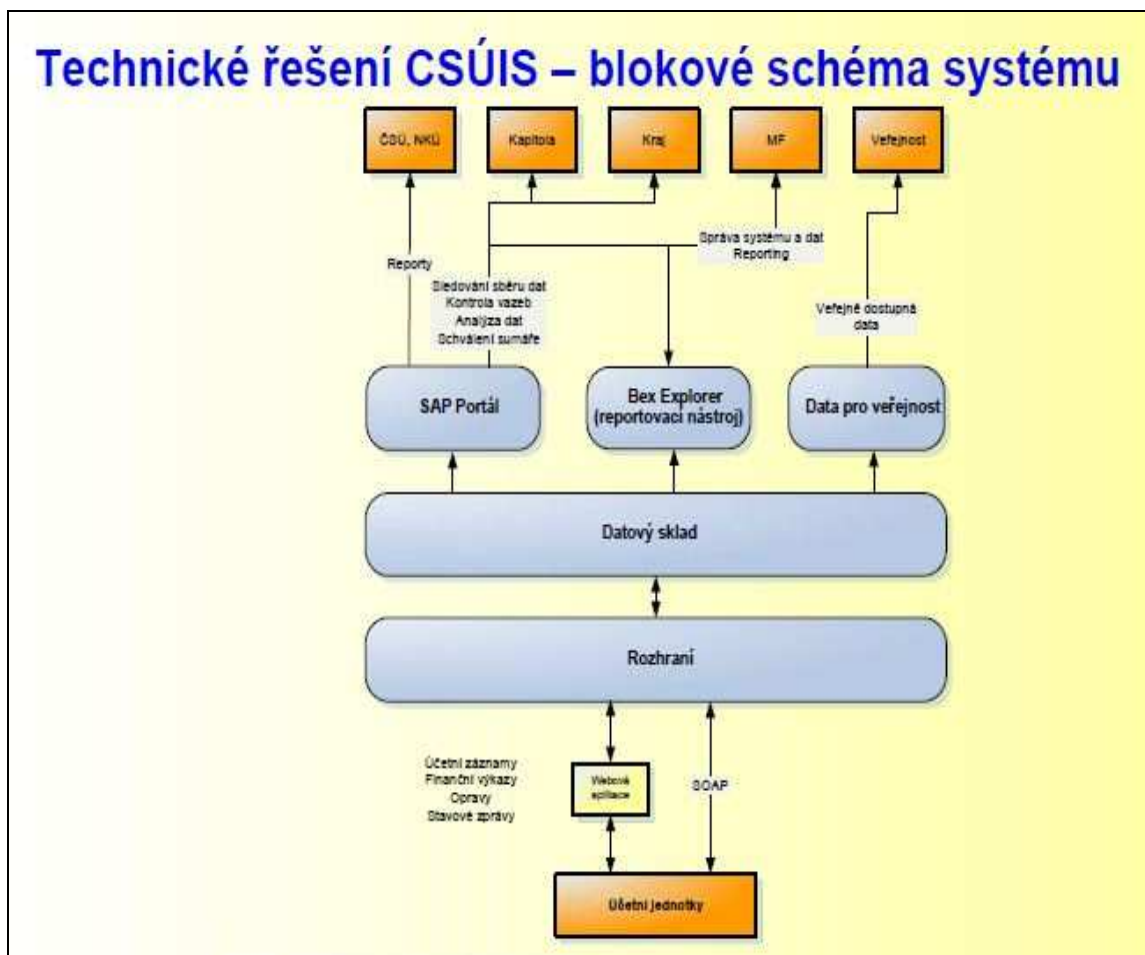
Obrázek č. 3: Organizační schéma struktury řízení organizace ZZS OK⁸⁵

⁸⁵ Příloha č. 1 k Organizačnímu řádu ZZS OK z interních zdrojů ZZS OK.

Příloha č. 2

Obrázek č. 6: Technické řešení CSÚIS – blokové schéma systému⁸⁶

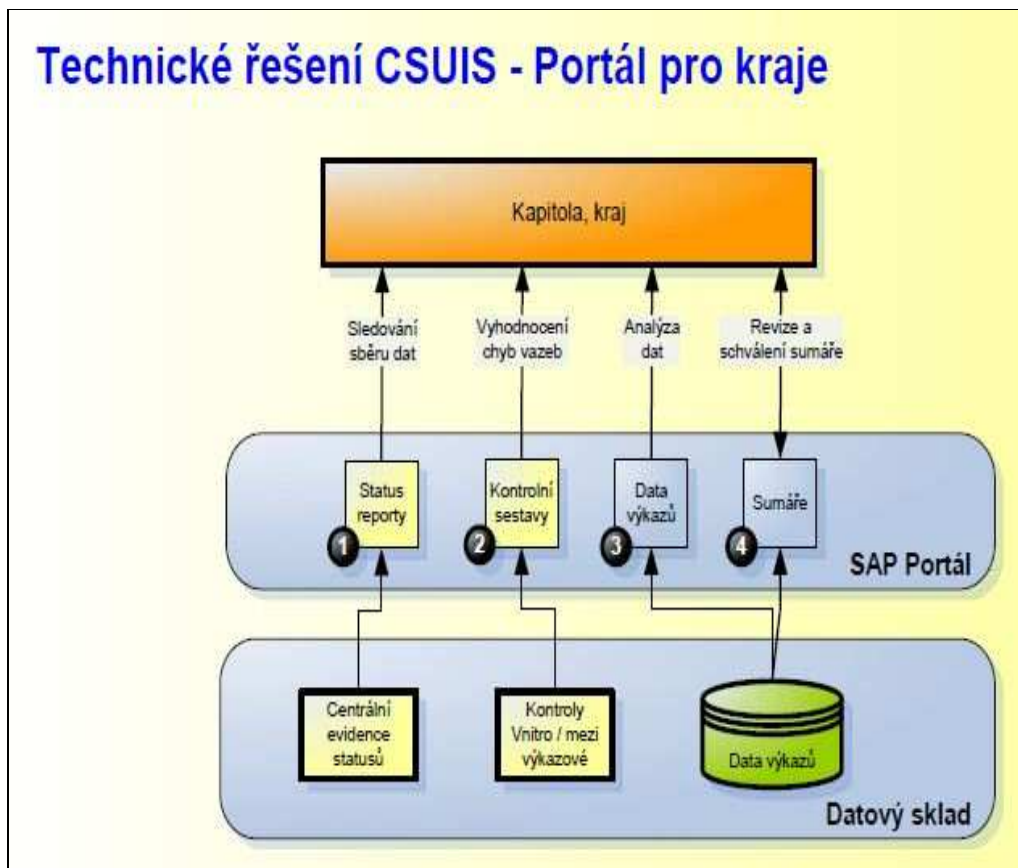

⁸⁶ Prezentace MF ČR: Workshop se zástupci krajů – ze dne 3. 12. 2009. Dostupná ze zdroje:

<http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/195/prezentace-mf-cr-ze-dne-3122009--sber-dat.pdf>

Příloha č. 3

Obrázek č. 7: CSÚIS Portál pro kapitoly⁸⁷

⁸⁷ Prezentace MF ČR: Workshop se zástupci krajů – ze dne 3.12.2009. Dostupná ze zdroje: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/195/prezentace-mf-cr-ze-dne-3122009--sber-dat.pdf>.

Příloha č. 4 – Návrh převodového můstku ZZS OK k 1. 1. 2010

V této příloze je doložena pouze ukázka části první strany dokumentu, který nese název „Převodový můstek z účtového rozvrhu Z001 ke dni 31.12.2009 do nového účtového rozvrhu v souvislosti se zavedením účetnictví státu ke dni 01.01.2010.“⁸⁸ Dokument nemůže být doložen v celém znění pro svůj rozsah.

Převodový můstek z účtového rozvrhu Z001 ke dni 31.12.2009 do nového účtového rozvrhu v souvislosti se zavedením účetnictví státu ke dni 01.01.2010						
Datum: 8.1.2010 Olomouc		Zpracovala: Jana Pavlíková ved. ekonomického odd. ZZS OK		Organizace: Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, p.o. Aksamitova 8, 772 00 Olomouc IČO: 00849103, DIČ: CZ00849103		
Legenda k použitému značení změn v převodovém můstku včetně alfabatického značení statusů změn						
Z		změna názvu účtu				
N		zavedení nového účtu				
NP		zavedení nového účtu překrytím původního nebo vícenásobně překrytí				
NPZ		zavedení nového účtu překrytím původního nebo vícenásobně překrytí + změna názvu účtu				
X		zrušení účtu (v historii SAPu není na daném účtu žádný zápis)				
XZ		zrušení účtu dle nové legislativy, i když bylo v historii SAPu na daném účtu účtováno (promítnutí historie pro srovnání do sestav mezi účtovými rozvrhy by bylo možné přes technický účet)				
L		účet v současné době není znám z důvodu nedořešené legislativy - doposud nebyly vydány České účetní standardy pro PO ÚSC (může dojít k rozdělení na dva analytické účty pod jinou syntetikou nebo na nové syntetické účty)				
Účtový rozvrh Z001 ke dni 31.12.2009			Převodový můstek na nový účtový rozvrh ke dni 01.01.2010			
Účet HK	Třída IM	Dlouhý text k účtu HK	Účet HK	Třída IM	Status změny	Dlouhý text k účtu HK
13010	T013100	Software	13010	T013100		Software
14010		Ocenitelná práva			X	
18010	T018100	DDNM < 60.000	18010	T018100		DDNM < 60.000
21010	T021100	Stavby	21010	T021100		Stavby
22010	T022100	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	22010	T022100		Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
22020	T022200	Dopravní prostředky	22020	T022200		Dopravní prostředky
28010	T028100	DDHM 1.000 - 39.999	28010	T028100		DDHM 1.000 - 39.999
31010	T031100	Pozemky	31010	T031100		Pozemky
32010		Umělecká díla a předměty			X	
41010	T041100	Pořízení DNM	41010	T041100	Z	Nedokončený DNM
42010	T042100	Pořízení DHM	42010	T042100	Z	Nedokončený DHM
x	x	x	44010	T044100	N	Uspořádací účet TZ DNM
x	x	x	45010	T045100	N	Uspořádací účet TZ DHM
51010		Záloha na DNM	51010		Z	Poskytnuté zálohy na DNM
52010		Záloha na DHM	52010		Z	Poskytnuté zálohy na DHM
73010		Oprávk y Software	73010		Z	Oprávk y k software
74010		Oprávk y Ocenitelná práva			X	
78010		Oprávk y DDNM < 60.000	78010		Z	Oprávk y k DDNM < 60.000
81010		Oprávk y Stavby	81010		Z	Oprávk y k stavbám
82010		Oprávk y Samost. movité věci a soub. movitých věcí	82010		Z	Oprávk y k samost. movit. věcem a soub. movitých věcí
82020		Oprávk y Dopravní prostředky	82020		Z	Oprávk y k dopravním prostředkům
88010		Oprávk y DDHM 1.000 - 39.999	88010		Z	Oprávk y k DDHM 1.000 - 39.999
111010		Pořízení materiálu	111010			Pořízení materiálu

⁸⁸ Vlastní zpracování.